

Vlamingen in de Wereld

WONEN, WERKEN EN ONDERNEMEN IN HET BUITENLAND

VIW.BE

ZOMER 2019

#106

MOVING TO THE USA | MOEDERTAALONDERWIJS | VLAMINGEN IN MAROKKO

INHOUD

Coverfoto:
Op bezoek bij Laurence Leenaert in Marrakesh
(zie pagina 4).

Eerste woorden	1
Woord van de voorzitter	3
Laurence of Arabia	4
Moedertaalonderwijs: onderzoek	6
Moedertaalonderwijs: zomerschool	8
Podcast Vlamingen in de Wereld	10
VIW-vertegenwoordiger: Bosnië-Herzegovina	11
Verkiezingen 2019	12
Verrijkende diversiteit	14
Taxfree shoppen	5
Internationaal verhuizen	16
Engelstalig studeren in Vlaanderen	18
Infodag VIW: emigreren kan je leren	19
Moving to the USA	20
Nieuwe woninghuurwetgeving	23
Outsourcing naar Marokko	24
Europees Parlement	26
Oogarts in Rwanda	27
Band tussen burens	28
VIW in het buitenland	30

DOSSIER MODERNE NOMADS

Moderne nomads	32
Met de laptop de wereld rond	33
Grenzeloos vertrouwen	34
Wereldwijd werken	36
Cape Coconut	38

Global nomads

Weinigen zoeken hun heil elders om er van 9 tot 5 achter eenzelfde bureau te zitten. Ze kruiden en vieren het leven, niet zelden op een zelfgekozen ritme. Wie nog een stapje verder zet, leeft van het digitaal nomadenbestaan. Al reizend door verre landen je boterham verdienen met dank aan het internet, het is zeker niet iedereen gegeven. Vooral jongeren dromen ervan werken te combineren met reizen. Vrijheid, flexibiliteit en nieuwe ervaringen staan hoger op hun verlanglijst dan de combinatie huisje-tuintje. Ze mailen, schrijven, programmeren of verhandelen met hun voeten in het zand of middenin een Aziatische metropool, zolang de internetverbinding maar razendsnel verloopt.

Locatie-onafhankelijk werken klinkt als een zorgeloos bestaan. 'Lifestyledesign' betekent je leven zelf vormgeven, los van de manier waarop dat traditioneel gebeurt. Zogenaamde lifehackers doen dat door in vraag te stellen wat maatschappelijk gangbaar is. Ze zijn gedreven door hun lifehackingfilosofie en geholpen door de moderne technologie. Misschien noemen we hen best solo-ondernemers met een rugzak? Alhoewel, wanneer ben je ondernemer? Ondernemen en freelancen is natuurlijk niet hetzelfde. Al kan het natuurlijk, in je eentje perfect een succesvolle zaak uitbouwen met behoud van al je vrijheid.

Betekent zo'n levens- en werkwijze ook dat je een werkvisum nodig hebt? Een moeilijk te beantwoorden vraag is dat. Vooreerst zit je met een enorme grijze zone tussen werken en vakantie vieren. Werkvisa zijn vooral in het leven geroepen voor mensen die in één ander land aan het werk gaan, handel willen drijven of nieuwe zakenpartners willen aantrekken. Een land kan besluiten jouw aanvraag te weigeren of de regels aan te scherpen wanneer het vreest dat de lokale arbeidsmarkt onder economische migratie lijdt. Maar als digitale nomade ligt dat natuurlijk anders, net omdat je vaker niet dan wel een lokaal contract hebt. Als mondiale solo-ondernemer neem je niemand z'n baan af, je spekt zelfs de lokale economie. Maar dacht je bijvoorbeeld ook aan jouw sociale zekerheid? We beantwoorden enkele vragen vanaf pag 36.

Niet enkel werken kan wereldwijd, ook studeren, zowel op locatie als digitaal, zowel in het hoger onderwijs als in het basisonderwijs, ook in het Nederlands. In samenwerking met het Vlaams Departement voor Onderwijs en Vorming hielden we een wereldwijde bevraging over de ervaringen/behoefte van de Vlaamse expats over het aandeel Vlaamse cultuur in het aanbod van het moedertaalonderwijs. Een niet onbelangrijk element en vraagstuk voor elk gezin dat tijdelijk in het buitenland vertoeft (zie pagina 6).

Dit en veel meer lees je in dit magazine. Maar surf ook eens naar viw.be, want onze website onderging een metamorfose.

Koen Van der Schaege
Directeur/hoofdredacteur

OFFICIËLE VERTEGENWOORDIGERS VLAMINGEN IN DE WERELD

<p>ALGERIJE Algiers Stroobandt Ronny</p> <p>ARGENTINIË Buenos Aires Remaut Reinhilde</p> <p>AUSTRALIE Adelaide Deco Rudi & Raspoet Inez Perth Van Der Eecken Tineke Victoria Demuyncq Nancy</p> <p>BOSNIE-HERZEGOVINA Konjic Scherpereel Jelle</p> <p>BRAZILIE Sao Paulo Puyneers Peter</p> <p>CANADA Alberta Gotthold Erwin New Brunswick Bodart Fanny Ontario Vandepoel Liesbet Ontario Focquet Mireille</p> <p>CHILI Santiago Magnus Annemie</p> <p>CHINA Shanghai De Ceuster Alex</p> <p>COLOMBIA Bogota Otten Filip</p> <p>DENEMARKEN Horsholm Swerts Sophie</p> <p>DOMINICAANSE REPUBLIEK La Romana Demyttenaere Inge</p>	<p>DUITSLAND Beieren Bax Hanne Berlijn Moens Walter Noordrijn-Westfalen Waeterloos Veerle</p> <p>ECUADOR Quito De Vuyst Piet</p> <p>FRANKRIJK Parijs Goezu André Ile De France Boriau Frederik</p> <p>GAMBIA Bakau Goossens Bart</p> <p>GROOT-BRITANNIË Londen Vermylen David Surrey Beckers Brit</p> <p>HONGARIJE Boedapest Temmerman Kim</p> <p>IERLAND Dublin Vanhoucke Jacques</p> <p>INDIA Bangalore Verfaillie Els Chennai Baeyens Guy Mumbai Reynaers Els</p> <p>INDONESIË Jakarta Dekoster Kathleen</p> <p>ITALIË Milaan Verstreken Marleentje Rome Van Doren Hilde</p>	<p>JAPAN Tokyo Catrijse Bernard</p> <p>Tokyo Raes Helena</p> <p>LETLAND Riga Devriendt Manten</p> <p>LUXEMBURG Steinsel De Corte Fred</p> <p>MALEISIE Kuala Lumpur Van Leuven Sofie</p> <p>MAROKKO Casablanca Pynnaert Mieke</p> <p>MEXICO Tlaxcala Cailliau Brecht</p> <p>NIEUW ZEELAND Auckland De Belder Mine Christchurch Rottiers Patrick</p> <p>NOORWEGEN Kolsas Van Laenen Filip</p> <p>OEGANDA Kampala Kadaplackal Francis</p> <p>OOSTENRIJK Wenen Leers André</p> <p>PANAMA Chiriqui Bogaert Bertrand</p> <p>PARAGUAY Capitan Miranda – Itapua Godefroid Conny</p>	<p>Asunción Cuppens Arnoud</p> <p>POLEN Warschau Van Hool Annick</p> <p>PORTUGAL Lissabon Van Belleghem Joost</p> <p>QATAR Doha De Bruycker Ilse</p> <p>RUSLAND Sint-Petersburg Schroé Ralph</p> <p>SERVIË Belgrado Delva Gilberte</p> <p>SLOVAKIJE Bratislava Van Laer Lendert</p> <p>SPANJE Alicante / Villajoyosa Ryckaert Dieter Catalonië / Barcelona Wouters Myriam Madrid Dauwe Mieke Tenerife Verhoest Roger Valencia Lesage Kristien</p> <p>SURINAME Paramaribo Helderweirt Tom</p> <p>THAILAND Bangkok Bull Eddy</p> <p>TUNESIË Tunis De Jonghe Solange</p>	<p>VIETNAM Hanoi Laukens Philippe</p> <p>VERENIGDE ARABISCHE EMIRATEN Dubai Van Acoleyen Els</p> <p>VSA Arizona/Gilbert Vanderheyden Katrien California / Monterey Fiers Vera Colorado / Broomfield Wynant Al Georgia / Atlanta Cloet Mieke Illinois / Chicago Ryckbosch Bart Ohio / Aurora Dauwen Erik Oregon / Portland Vermeulen Stefaan Nevada / Henderson Ardenoy Youri en Ryssaert Anja New York / Regio New York Higham – Bouten Kaat New York / New York City De Muelenaere Emma Pennsylvania / Philadelphia Mertens Daisy Washington Dc Quintyn Marc Wisconsin / Brussels Binard Joseph</p> <p>ZUID-AFRIKA Gauteng / Pretoria Jacxsens Lieve</p> <p>ZWEDEN Bollnas Van Louwe Luc Stockholm Vanhove Tiny</p> <p>ZWITSERLAND Genève Sap Frank Zürich Adriaansens Insun</p>
--	---	--	--	---

COLOFON

VLAMINGEN IN DE WERELD is het driemaandelijkse tijdschrift van de gelijknamige Stichting van Openbaar Nut, de enige belangenvereniging voor Vlamingen die in het buitenland (willen) wonen, leven, werken. **CORRESPONDENTIEADRES & RECLAMEREGIE** Vlamingen in de Wereld, Zenith-gebouw, Koning Albert II laan 37, 1030 Brussel, Tel.: +32 (0)2/201 73 84, info@viw.be, www.viw.be, facebook.com/viwbrussel. **ABONNEMENTEN** 50 euro, dit is het forfait om gebruik te maken van de VIW-dienstverlening. Een lidmaatschap op het tijdschrift zit hier inbegrepen, alsook de toegang tot de ledenpagina's van de website en de diverse voordelen die VIW haar leden biedt. IBAN: BE73 4115 0371 7160, Swiftcode (BIC): KREDBEBB. Met als mededeling 'Ledenpakket VIW'. Betalen via kredietkaart kan uiteraard ook. Raadpleeg hiervoor www.viw.be/nl/lidmaatschap-overzicht. **REALISATIE** Drukkerij Geers Offset nv. **NA ELKE VERZENDING** krijgen wij steevast een aantal exemplaren retour wegens foutief adres. Gelieve het secretariaat van uw gewijzigde adres op de hoogte te brengen a.u.b. **VIW RESPECTEERT DE WET** op de privacy.

VIW is lid van de Unie van de Periodieke Pers.

RAAD VAN BESTUUR VLAMINGEN IN DE WERELD VOORZITTER: Eddy BONNE, ONDERVOORZITTER: Steven VAN LAER
Jan BUYSSE, Rik DECAN, Filip DECLERCQ, Lot DE GEYTER, Daniëlle DELI, Veerle DENAUX, An DESCHEEMAERKER, Prakash GOOSSENS, Guido GYSEMANS, Paul HEGGE, Greta ICKX, Thomas JANSSEUNE, Erik JONNAERT, Guido JOURET, Sylvain F. KEMPENEERS, Romain MEEUSEN, Ine MORTELMANS, Stefan NERINCKX, Johanna NEYT, Kathleen NUYENS, Marc QUINTYN, Sven ROOMS, Matteo SEREGNI, Wim STAESSENS, Claire TILLEKAERTS, Stijn VAN BOSSTRAETEN, Nathalie VAN DER PERRE, Marc VANDIJCK, Jan VAN DOREN, Ria VAN ELSLANDE, Piet VAN HOVE, Guido VAN HUYLENBROECK, Remi VERMEIR, Diane VERSTRAETEN.

STRUCTURELE SPONSORS DEME, RSZ, EY, Gosselin Group, Ondernemingen Jan De Nul nv, Edufax, BVN, ING, MIVB, Altair Global, Leuven Mindgate, Partenamut

Met de steun van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van de publicaties.

EDDY BONNE
VOORZITTER

Verloren stem

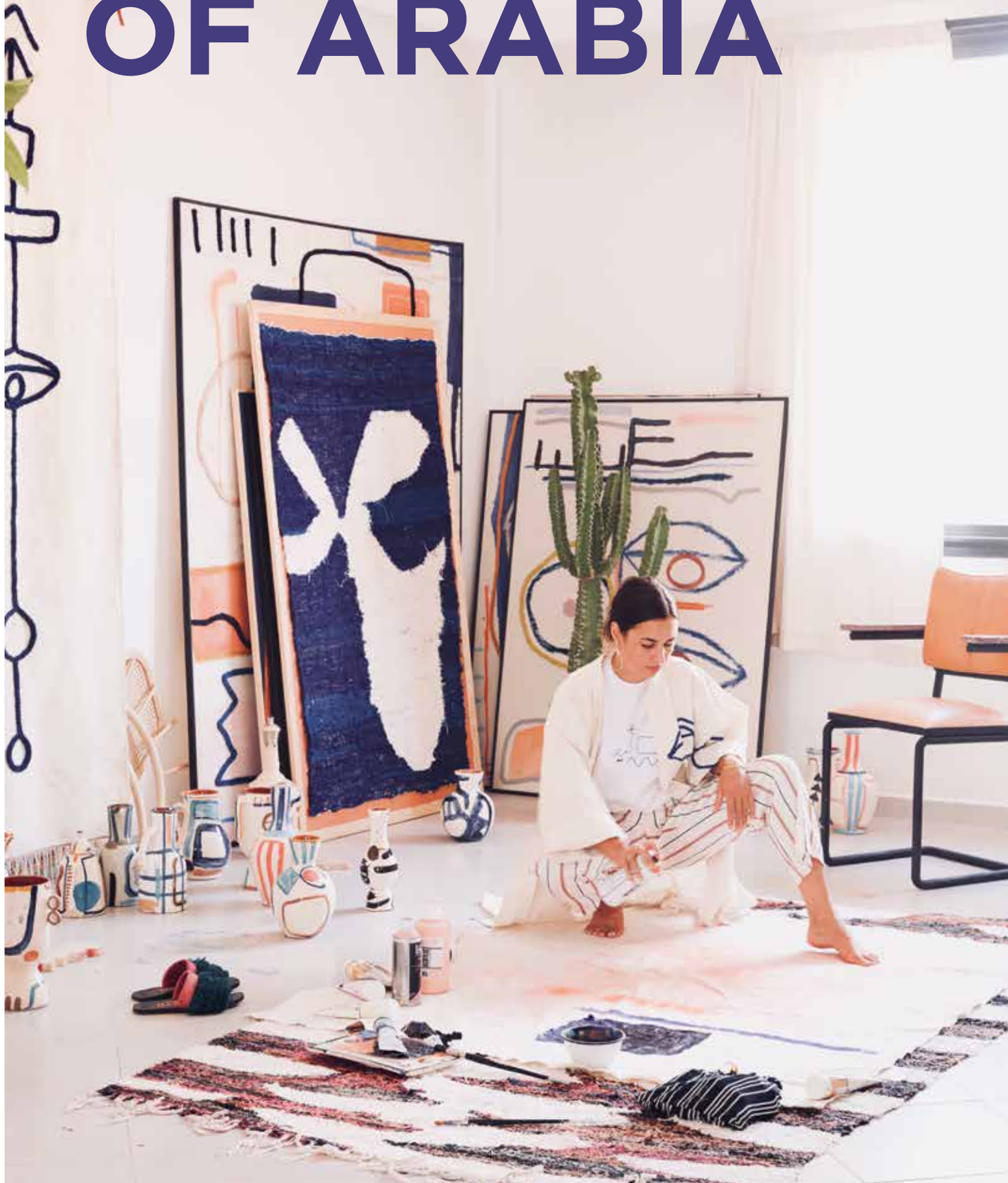
De verkiezingen zijn voorbij. Ook voor de landgenoten in het buitenland. Het echte nieuws zat daar niet zozeer in de uitgebrachte stemmen, wel in de niet-uitgebrachte stemmen, specifiek voor de Europese verkiezingen. Nogal wat Belgen die in een andere Europese lidstaat wonen, konden niet deelnemen aan de Europese verkiezingen. Ze hadden zich daarvoor extra moeten laten registreren, maar wisten dat niet.

Een gemiste kans is dit voor elkeen die zijn democratisch recht wilde uitoefenen. Er is nochtans een grote wil én betrokkenheid om te participeren. Ook al moeten ze een veel grotere inspanning leveren om hun stem uit te brengen. Sinds vele jaren ijvert deze stichting voor zowel de verruiming als de vereenvoudiging van het stemrecht in het buitenland. 'Wie inschrijft als kiezer, blijft ingeschreven', zegt de aangepaste regelgeving (tenzij men niet meer ingeschreven is op de bewuste consulaire post). Maar dat bleek dus niet voor de Europese verkiezingen. Onduidelijkheid troef en bijgevolg heel wat verontwaardiging in het stemhokje. Verder in dit magazine (zie pag 12) besteden we uitgebreide aandacht aan dit onderwerp, met zowel klanken uit het buitenland als een reactie van de bevoegde Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Ook al gingen er vele stemmen verloren, onze stem klinkt luider dan ooit. Het volstaat om de invloed van het gebruik van sociale media op de maatschappelijke golven te overschouwen om te weten dat ook de wereld van de internationale betrekkingen drastisch veranderd is. Daarenboven voert Vlaanderen een actief en uitgekiend buitenlandbeleid. Het maakt hiervoor gebruik van een scala aan instrumenten, waaronder ook de diplomatie. Waar vroeger het buitenlands beleid het geprivilegieerde werkerrein vormde van traditionele diplomaten, die met de nodige discretie hun nationale belangen bewaakten en verdedigden, kenmerkt de wereld van de eenentwintigste eeuw zich door een veelheid aan spelers die internationale invloed uitoefenen. Het Vlaams Departement Buitenlandse Zaken is de spin in het web (zie ook pag 28), maar het grote publiek en ons netwerk behoort daar zeker ook toe.

Bij het begin van een nieuwe regeerperiode benadruk ik dan ook graag dat onze stichting een rol te spelen heeft. VIW verbindt mensen in het buitenland en zorgt er ook voor dat Vlamingen de band niet verliezen met het thuisland. Er ontstaan zinvolle contacten op diverse vlakken: economisch, cultureel, sociaal én menselijk. Dit netwerk blijvend omarmen, draagt bij tot een beter begrip van Vlaanderen als autonome deelstaat en van de waarden waar het voor staat. Want elke Vlaming in de Wereld is een ambassadeur en een stem uit het buitenland is nooit een verloren stem.

LAURENCE OF ARABIA

Iedereen verklaarde haar gek, toen ze als 25-jarige in haar eentje naar Marrakesh wilde verhuizen. Vijf jaar later is haar label LRNCE niet meer weg te denken uit de stad én de buitenlandse interieurbladen. “Ik voel me niet meer thuis in België of de westerse cultuur.” Op bezoek bij Laurence Leenaert.

TEKST AMÉLIE ROMBAUTS - **FOTO'S** GAELLE LE BOULICAUT

Dat ze nooit in België zou blijven wist ze al lang, maar Marokko? Dat was puur toeval. Op aanraden van een vriendin trok Laurence Leenaert met haar zus naar een tentenkamp nabij M'Hamid El Ghizlane, de laatste oasestad aan de rand van de Sahara. “Ik had kort daarvoor mijn opleiding aan het KASK stopgezet om me volledig op mijn handtassen te focussen. Die tijd in de woestijn was zo'n ongelooflijke ervaring dat ik – eens terug in België – contact opnam met Bobo, de eigenaar van het kamp. Of ik met mijn naaimachine bij hem kon verblijven. In ruil wou ik hem bijstaan in planning en communicatie.” Zes weken lang hielp ze mee in het kamp. Bobo hielp haar aan stoffen, liet haar Marokko van zijn mooiste kant zien en werd een vriend. In haar vrije tijd boog Laurence zich over haar naaitafel en deelde ze haar creaties op sociale media, wat ze vandaag nog steeds doet. “Dankzij Instagram kon ik de stukken die ik maakte verkopen, waardoor ik weer geld had om een andere sample uit te werken. Zonder dat kanaal had waarschijnlijk niemand ooit iets te zien gekregen van wat ik hier uitspookte.”

“IK HEB HET ALTIJD BOEIEND GEVONDEN OM MIJN VERSIE VAN OBJECTEN TE MAKEN. VANDAAR DAT LRNCE ZO'N RUIM AANBOD HEEFT.”

ÉÉN LANGE VAKANTIE

Na haar verblijf wist Laurence het zeker: ze zou verhuizen. Zonder er veel bij na te denken, zei ze haar appartement in Gent op, pakte honderd kilo aan spullen in en stapte opnieuw het vliegtuig op. Ze had een zomerjob als house sitter weten te versieren. “Dat gaf me net genoeg tijd om mijn weg te vinden in de stad en een paar professionele contacten te leggen. Ik kende letterlijk niemand toen ik hier aankwam. Als jong meisje werd ik ook niet meteen au sérieux genomen door de ambachtsmannen. Ik wilde iets nieuws doen met authentieke Marokkaanse technieken en materialen. In hun ogen ontwierp ik alles te snel, te slordig en te chaotisch.”

De jonge Kortrijkzane beet zich vast en gaf niet op. LRNCE's eigenzinnige, grafische tekeningen op handgemaakte tapijten, keramiek en kussens doen het intussen waanzinnig goed. In die mate dat ze vandaag aan het hoofd staat van haar eigen

studio in Sidi Ghanem – de industriële buurt van Marrakesh – waar ze vijf medewerkers in dienst heeft en meer dan 35 freelancevakmensen van een vast inkomen voorziet. “Vroeger werkte ik van thuis uit en had ik continu vrienden over de vloer. Mijn leven leek één vakantie. Nu ik werknemers heb, ben ik elke voormiddag in de studio. Na de middag plan ik atelierbezoeken, volg ik de productie op of ga ik op zoek naar inspiratie.”

IDEAAL CANVAS

Laurence spendeerde haar eerste jaren in een kleine riad in de drukke medina van Marrakesh, waar ze woonde, naaide en netwerkte. Op aandringen van haar vriend Ayoub Boualam, die zijn leven in Parijs opgaf om het businessluik van LRNCE op zich te nemen, verhuisde ze naar Gueliz, een mondaine buitenwijk met veel restaurants, bars en het Yves Saint Laurent Museum om de hoek. Het koppel huurt er een tweehonderd jaar oude alleenstaande woning van Malika El Assimi, een bekende Marokkaanse dichteres, activiste en professor. “Huizen met een tuin zijn hier uitzonderlijk in de buurt. Ze huren is nog uitzonderlijker, want in Marrakesh zul je nooit een verhuurbord zien uithangen.”

Op de hoge plafonds en de authentieke tegelvloeren na is de woning van Laurence en Ayoub heel eenvoudig, rudimentair zelfs. Een ideaal canvas voor de vele LRNCE-items die haar vrolijke interieur bepalen, de vondsten uit de zoek en unieke ontwerpen die Laurence lokaal liet maken. Vazen in tadelakt – een natuurlijk waterafstotend pleistermateriaal op basis van kalk – een rond ligbed of een asymmetrisch bijzettafeltje. Weinig spullen zijn niet van haar hand. “Die creatieve vrijheid om te kunnen maken wat ik wil, met wie ik wil, dát is het grote voordeel van wonen en werken in Marrakesh. Hoe meer voorwerpen ik probeer te maken, hoe meer ik ontdek wie ik ben en welke richting ik wil uitgaan als designer. Vandaar ook de naam van mijn merk. Het zijn mijn eigenwijze hersenspinsels. Niet meer, niet minder.” 🍷

lrnce.com

LAURENCE LEENAERT

- Geboren in 1989 in Kortrijk.
- Woont sinds 2015 in Marrakesh.
- Studeert mode aan het KASK in Gent.
- Tijdens haar opleiding verwerkt ze stofoverschotten tot handtassen die ze onder de naam LRNCE verkoopt.
- Loopt stage bij Bless in Berlijn.
- Breidt in Marrakesh haar collectie uit met unieke handgemaakte tapijten, dekens, kussens, keramiek, spiegels, kledij en accessoires.
- Haar objecten zijn te vinden bij onder andere Le Bon Marché in Parijs, The Conran Shop in London, Alchemy Works in Los Angeles en Tomorrowland in Tokio.
- Werkt aan een reeks unieke keramische objecten voor Masseria Moroseta, een boetiekhotel in het Italiaanse Ostuni.
- Verhuist haar studio in het najaar naar een eigen kantoor-showroom-bar-concept in de buurt van Palais Bahia. De opening is voorzien in september.

GROOTSCHALIG ONDERZOEK: MOEDERTAALONDERWIJS IN HET BUITENLAND

In 2013 bevraagde VIW voor het eerst grootschalig Vlaamse ouders over het moedertaalonderwijs in het buitenland. Zes jaar later voerden we dit onderzoek opnieuw uit, met een specifieke focus: Nederlandse taal en Vlaamse cultuurelementen in het moedertaalonderwijs in het buitenland.

TEKST ANNE CRUYT

HET HERENAKKOORD EN HET DAMESAKKOORD

Nederland en Vlaanderen hebben een traditie op het vlak van samenwerking rond cultuur, taal en onderwijs. In 1991 werd een Herenakkoord tussen de ministers van onderwijs gesloten. In ruil voor de vele Nederlanders die in het Vlaams hoger onderwijs komen studeren, vallen Vlaamse leerlingen in het buitenland onder de subsidieregeling van NOB (Nederlands Onderwijs in het Buitenland). 25 jaar later, in 2016, vernieuwden de Nederlandse en de Vlaamse ministers van onderwijs, respectievelijk Jet Bussemaker en Hilde Crevits, deze samenwerking in het zogenaamde Damesakkoord. Het beschrijft de intentie voor een nauwere samenwerking.

In het akkoord wordt benoemd dat Nederland en Vlaanderen het belangrijk achten dat er een aanbod van kwalitatief goede Nederlandstalige scholen en programma's bestaat in het buitenland. De financiering voor de infrastructuur (NOB) en het kwaliteitstoezicht door de Nederlandse Onderwijsinspectie blijven bestaan. De beide ministers zullen de gesprekken met en over (de toekomstige ontwikkelingen van) NOB samen voeren. Jaarlijks wordt bovendien door Vlaanderen 330.000 euro extra ter beschikking gesteld voor de versterking van de kwaliteit van het onderwijs wereldwijd.

ACHTERGROND ONDERZOEK

Zo'n 800 Vlaamse ouders met kinderen die in het buitenland onderwijs volgen of gevolgd hebben, vulden ons onderzoek in. 90% van hen woont al langer dan vijf jaar in het buitenland en meer dan de helft plant niet terug te keren naar België. De resultaten gaan over een totaal van 1.630 kinderen in 82 landen, in alle leeftijdscategorieën en in een breed scala van scholen en niveaus. 82% van de kinderen volgde kleuter- en lager onderwijs in het buitenland, 58% volgde middelbaar onderwijs in het buitenland. Opvallend: een kwart van de kinderen volgde ook buitenlands hoger onderwijs.

ONDERWIJSINSTELLINGEN

Veel kinderen maken gedurende hun schoolloopbaan gebruik van verschillende soorten onderwijsinstellingen en aanvullend onderwijs. Het overgrote deel van Vlaamse

kinderen in het buitenland lopen school in een lokale onderwijsinstelling (50% in een openbare school, 30% in een privéschool). Britse, Amerikaanse en Franse scholen hebben elk een marktaandeel van ongeveer 10%, Canadese en Duitse scholen elk slechts 2-3%. Online onderwijs, afstandsonderwijs en thuisonderwijs scoren zeer laag (3% elk), maar het valt ook op dat minder dan 3% van de kinderen in een zogenaamde Europese school zijn ingeschreven. Nederlandse Taal- en Cultuurscholen (NTC) worden door zo'n 30% van de kinderen gebruikt. Bij 60% van de respondenten hangt de keuze van de onderwijsvorm vooral af van de reputatie van de school, alsook de afstand van de woning (43%). De prijs van het onderwijs is voor een vijfde van de respondenten belangrijk, flexibiliteit (zowel qua instapmoment als qua curriculum) is voor een tiende van de respondenten een bepalende factor.

VLAAMSE ACCENTEN

Het kunnen genieten van Nederlandstalig onderwijs in het buitenland wordt door Vlaamse ouders een belang toegekend van 6,5/10. Ze vinden het iets minder belangrijk (6 op 10) dat Vlaamse cultuurelementen aan bod komen in het onderwijs, maar geven het belang van Vlaamse voorbeelden in lessen Nederlands een 7 op 10. Gevraagd waarom een focus op Vlaamse cultuurelementen belangrijk is, komen volgende resultaten naar boven:

- Het is deel van de identiteit van mijn kinderen (80%)
- Er is een onderscheid in taalverwerving vergeleken met Nederlands onderwijs (47%)
- Cultureel erfgoed (bijvoorbeeld Vlaamse jeugdliteratuur/literaire klassiekers in taallessen) (46%)
- Met het oog op herinstroom in Vlaams onderwijssysteem (39%)
- Vlaams oogpunt in geschiedenislessen (26%)

Slechts 3% van de respondenten gaf aan dat ze het helemaal niet belangrijk vonden dat er Vlaamse elementen aan bod komen in het moedertaalonderwijs. Veel ouders gaven daarnaast ook aan dat Vlaamse cultuur vooral thuis wordt meegegeven en dat ze het van belang vinden als het gezin plant terug te keren of als ze nog veel familie in België hebben wonen.

Bijna 80% vindt het een taak van de overheid om moedertaalonderwijs in het buitenland te steunen. Nederland wordt heel vaak aangehaald als het grote voorbeeld, zowel qua financiële als praktische steun. Er wordt verwacht dat de Vlaamse overheid 'belangstelling toont' voor moedertaalonderwijs in het buitenland en sommigen verwachten ook extra financiële steun, gezien de prijs van het onderwijs in het buitenland hoger ligt.

Kanttekeningen:

1. Veel ouders geven aan dat ze het vooral als hun eigen taak zien om hun kinderen thuis taal en cultuur bij te brengen en, omdat het hun eigen keuze was om in het buitenland te gaan wonen, ze niet teveel mogen verwachten van de Vlaamse overheid.
2. Meer dan 30% van de ouders ontvangt directe financiële steun van hun werkgever voor het onderwijs van hun kinderen (waarvan het leeuwendeel voor meer dan de helft tot alle onderwijskosten).

Vlaamse ouders zijn voorzichtig voorstander (6 op 10 op schaal van belangrijkheid) van online en afstandsonderwijs Nederlands, net als een volledig Vlaams online initiatief voor Nederlandstalig onderwijs. Ook de uitreiking van Vlaamse diploma's in het buitenland zou ouders helpen. Uit de antwoorden blijkt dat Belgische ouders over het algemeen niet op de hoogte zijn van het Heren- en Damesakkoord en er vanuit gaan dat de Vlaamse overheid geen onderwijs in het buitenland subsidieert, terwijl het dat (direct en indirect) wel doet.

WAAROM MOEDERTAALONDERWIJS?

Er zijn diverse redenen waarom Vlaamse ouders hun kind graag Nederlandstalig onderwijs zien volgen. Ze klinken allemaal logisch: veel ouders geven aan dat hun verblijf in het buitenland slechts tijdelijk is en ze een herinstroom in het Vlaamse onderwijsstelsel zo goed mogelijk willen voorbereiden. Ouders die zelf niet per se naar België plannen terug te keren, halen eerder voeling met roots, moedertaal en vaderland aan, net als de mogelijkheid om kinderen met vrienden en familie te laten communiceren.

Er wordt, zoals het de gemiddelde Vlaming betaamt, ook aan "de toekomst" gedacht. Vooral het volgen van hogere studies in België staat hoog op het verlanglijstje, omwille van de hoge kwaliteit en lage kostprijs. Meertaligheid biedt volgens veel ouders ook extra kansen op de arbeidsmarkt; hoe meer talenkennis, hoe beter.

EVALUATIE AANBOD NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS

Iets minder dan de helft van de respondenten kent geen enkel initiatief voor Nederlandstalig onderwijs in het buitenland. De Nederlandse Taal- en Cultuurscholen (NTC) (261 respondenten) is het meest bekend bij expatouders, gevolgd door De Wereldschool (130 respondenten), D-Teach en Edufax (100 respondenten) en Language One (48 respondenten).

Ongeveer een derde van de Vlaamse ouders in het buitenland maakt gebruik van één van de aanbieders. NTC-onderwijs heeft het meeste inschrijvingen, namelijk 58% van deze groep. Ouders zijn

relatief tevreden wanneer ze hun kind moedertaalonderwijs laten volgen, waarbij aanbieder D-Teach als beste scoort op vlak van tevredenheid. In veel internationale scholen wordt moedertaal als keuzevak aangeboden (vaak vanaf 5 leerlingen die een taal spreken), een aantal ouders schakelt (soms in groep) een privéleraar in voor Nederlandstalig onderwijs.

Toch enkele kanttekeningen die vaak terugkomen: er is een klein aanbod en meestal slechts 1 mogelijkheid per bestemming waardoor de keuze sterk wordt beperkt, het moedertaalonderwijs heeft een hoge tot zeer hoge kostprijs en de lesinhoud is in het overgrote deel van de gevallen specifiek op Nederlandse kinderen gericht. Als er voor onlineonderwijs wordt gekozen, is de voornaamste reden de flexibiliteit.

CULTQUEST

Om in te spelen op de vraag naar cultuurelementen in het Nederlandstalig onderwijs, ontwikkelde Stichting NOB (Nederlands Onderwijs in het Buitenland) enkele jaren geleden een online cultuurgame voor kinderen tussen 11 en 14 jaar genaamd CultQuest. Het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse overheid werkte hiervoor samen met Stichting NOB en zorgde ervoor dat er voldoende Vlaamse cultuur aan bod kwam: de Belgische en Vlaamse feestdag naast Koningsdag, de Rode Duivels, Vlaamse folklore, ... De game komt met begeleidende fiches voor leerkrachten, is zeer mooi vormgegeven en werd ontworpen door pedagogen. Hoewel het een ideale tool is om cultuur aan bod te laten komen en er voldoende Vlaamse elementen in verwerkt zijn, wordt deze game momenteel zeer weinig gebruikt. Concrete cijfers kon Stichting NOB ons niet bezorgen, maar uit onze bevraging bleek onder andere dat 97% van de Vlaamse ouders nog nooit van CultQuest had gehoord.

AANBEVELINGEN

Uit ons onderzoek blijkt dat de Vlaamse cultuurelementen in het aanbod van Nederlandstalig onderwijs sterk ondervetegenwoordigd zijn. Het Damesakkoord is weinig bekend (wat de perceptie niet te goede komt). We raden dan ook aan dat het Departement Onderwijs en Vorming voldoende blijft samenwerken met Stichting NOB en samen met VIW werkt aan een informatiecampagne voor Vlaamse expatouders.

Een steuntje in de rug en meer zelfvertrouwen

DANKZIJ ZOMERSCHOOL EDUFAX

Het gezin Ten Bruggencate woonde drieën-half jaar in de Verenigde Staten en keerde vorige zomer terug naar Nederland. Een spannende tijd voor zowel de kinderen als de ouders. “Dankzij de Zomerschool van Edufax hebben alle drie de kinderen een steuntje in de rug gehad wat betreft het Nederlandstalige taal- en rekenonderwijs, maar wat voor ons nog belangrijker is: het heeft ze zelfvertrouwen gegeven”, zegt moeder Rosalie.

Docent Esther van de Donk is al jaren het gezicht van de Zomerschool van Edufax. Ze begeleidt de leerlingen in het online programma met behulp van motiverende filmpjes, instructievideo's en feedback. Het is ook mogelijk om het programma aan te vullen met Skypebegeleiding. “Esther legde er tijdens de gesprekken via Skype vaak de nadruk op dat de kinderen heel goed Nederlands spreken en dat ze bij terugkomst goed voor zichzelf op moeten komen. Docenten vergeten vaak snel dat je een paar jaar in het buitenland geweest bent en je moet dus zelf aangeven dat je iets niet begrijpt of nooit geleerd hebt.” Rosalie ten Bruggencate geeft aan dat zij ook als ouder gerustgesteld is tijdens de Zomerschool. “Het is heel fijn om bevestiging te krijgen dat de kinderen het aankunnen om terug te keren in het Nederlandstalige onderwijs.”

EMOTIONELE BEGELEIDING

Esther hoort dit vaker van ouders. Gezinnen die terugkeren naar Nederland of Vlaanderen gebruiken de Zomerschool vaak als extra steuntje in de rug om de overgang qua onderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen. “Bij deze leerlingen merk ik dat het niet alleen om de lesstof gaat, maar ook om een stukje emotionele begeleiding. Soms voelt het alsof ik letterlijk met ze mee verhuis.”

KRACHT VAN HERHALING

Roos Hofman volgde voor het tweede jaar op rij de Zomerschool-lessen van juf Esther, afgelopen zomer het programma Op naar groep 5. Haar moeder gelooft sterk in de kracht van herhaling: “De belangrijkste lesstof komt tijdens de Zomerschool nogmaals aan bod. Deze extra oefentijd is een verademing voor Roos. Ik merk dat het haar zelfvertrouwen geeft en daardoor heeft ze meer plezier in leren. Ik heb gemerkt dat het heel prettig is om het rekenprogramma erbij te doen. In Amerika is het rekenonderwijs meer gericht op de benadering “waarom is iets zo?” en het automatiseren speelt een minder grote rol.” Tijdens de skypebegeleiding merkte moeder Marianne dat juf Esther goed inspeelde op de behoefte van haar dochter: “Ze is dol op zingen en dansen dus de tafel van twee met een liedje aanleren was een schot in de roos”.

MEER TIJD IN DE ZOMER

Esther hoort ook vaak van ouders dat het gedurende het schooljaar pittig kan zijn om de lesstof helemaal bij te houden. “Zij zien de Zomerschool als fijn moment om de eventueel gemiste stof in te halen of de belangrijke regels op spelling- en werkwoordgebied grondig te herhalen.”

Sommige leerlingen zien er tegenop om in de zomer huiswerk te moeten maken en starten niet zo gemotiveerd. “Ik merk dat dit bij velen snel verandert als ze zien dat de hoeveelheid werk meevalt. Ik zorg er ook voor dat er veel filmpjes in de feedback geplaatst worden. De kinderen hebben natuurlijk vakantie dus ik maak het zo leuk mogelijk.” Rosalie ten Bruggencate was blij verrast over de hoeveelheid feedback die haar kinderen ontvingen. Ze is zeer enthousiast over de werkwijze van Esther: “Ze gaf ons steeds het gevoel dat we de enige waren die ze begeleidde”.

De Zomerschool is er voor kinderen die na de zomer naar leerjaar 2, 3, 4, 5, 6 of het eerste jaar van het secundair onderwijs gaan. Meer informatie: www.edufaxonline.nl/basisonderwijs/zomerschool

Klaar voor uw nieuw avontuur in het buitenland?

ING maakt uw leven als expat eenvoudiger door u te helpen bij het regelen van uw financiële zaken hier en in het buitenland. Ga naar ing.be/expats

“CHINA HEEFT ME ENORM VEEL KANSEN GEGEVEN”

Alex De Ceuster woont en werkt al 19 jaar in China en heeft de transformatie van dat onmetelijke land vanop de eerste rij meegemaakt. Momenteel is hij marketingverantwoordelijke voor het Shanghai Centre, een complex in Shanhai waar appartementen, kantoren, winkels en een theater zijn gevestigd. Achteraf bekeken was het wellicht de oma van Alex die de basis legde voor zijn emigratie naar China.

TEKST LODE ROELS

“Op het einde van mijn humaniora, eind jaren 90, was ik op zoek naar een interessante studierichting”, begint Alex. “Mijn oma keek destijds graag naar een Japanse soap en op die manier maakte ik kennis met dat land. Tijdens de opendeurdag van de universiteit van Gent bleek dat de afdeling Chinees en Japans op dezelfde verdieping gevestigd waren. Ik ging dus ook eens informeren over China en raakte gefascineerd door het Chinese schrift, de enige taal ter wereld die tekeningen gebruikt om te communiceren. Niet veel later heb ik besloten om Chinees te gaan studeren. Dat was toen zeker geen evidente keuze.”

Tijdens het laatste jaar van zijn universitaire studies kreeg Alex een beurs van de Vlaamse gemeenschap en mocht hij voor 2 jaar naar de stad Wuhu, in de provincie Anhui, een relatief kleine stad (naar Chinese normen) van 800.000 inwoners. “Die regio was in veel opzichten het einde van de wereld, zelfs voor de mensen van de Vlaamse gemeenschap. Toen we de praktische details van mijn vertrek aan het bespreken waren, bleek niemand te weten waar die stad precies lag, laat staan of er een luchthaven was. Uiteindelijk viel het allemaal best mee. De grootste aanpassing was het dagelijkse leven in China. Behalve een KFC fast food vestiging, was er geen enkel westers restaurant. Er waren ook geen westerse producten te krijgen, zoals brood of kaas. Maar goed, je past je aan. Als een van de 50 buitenlanders waren we toch wel een attractie in de stad. Op straat werden we vaak nagekeken of aangesproken. We mochten op de koffie gaan bij de burgemeester, we gaven Engelse les, en werden gevraagd voor filmopnames.”

Toen zijn beurs afliep, wilde Alex graag nog wat langer in China blijven. Hij kreeg een vakantiejob aangeboden in de stad Shanghai en mocht zomerkampen organiseren voor kinderen van buitenlanders. “Mijn verleden van de scouts in België kwam toen plots goed van pas. Op de laatste dag van die zomerbaan, en enkele uren voor ik terug naar België vloog, ging ik op sollicitatiegesprek bij een andere organisatie voor expats. Enkele dagen later kreeg ik te horen dat ik er mocht beginnen, en een maand later zat ik terug in China.”

Wonen en werken in Shanghai was natuurlijk niet te vergelijken met zijn tijd in Wuhu. Zelfs in 2002 was Shanghai al een erg internationale stad en buitenlanders waren geen uitzondering meer. “In mijn beginjaren waren westerlingen nog een informatiebron en wilden de Chinezen graag van ons leren. Ondertussen bezit China natuurlijk zelf

veel knowhow, en in veel gevallen hebben ze ons al voorbijgestoken. Ik hou enorm van de superpositieve sfeer die in Shanghai hangt. Iedereen wil vooruitgaan en nieuwe dingen ontdekken. Dat geeft me nog altijd erg veel energie. Met 24 miljoen inwoners is Shanghai vandaag soms was onoverzichtelijk en druk. Je bent er nooit helemaal alleen en er is dag en nacht verkeer. Maar zelfs dat went. Als ik op de eerste dag van de solden door de Veldstraat in Gent loop, voelt dat voor mij als een normale dag in China.”

Alex is ook de trotse vader van twee dochters (6 en 8), kinderen van een Chinese mama en een Belgische papa. “Ik spreek zo veel mogelijk Nederlands met mijn kinderen, en elke zomer keren we ook terug naar België voor de zomerkampen en contact met de grootouders.”

In China is Alex de contactpersoon voor VIW. Voor hem is Vlamingen in de Wereld de ideale startplaats om te beginnen aan een emigratie. “De VIW-website aangevuld met de ervaring en kennis van de lokale vertegenwoordigers is een unieke combinatie. In Shanghai wonen ongeveer 1.000 Belgen en met enkelen van hen organiseren we ook tal van sociale activiteiten om de Vlaamse cultuur in stand te houden. Ik wil bijvoorbeeld dat mijn kinderen weten dat Sinterklaas bestaat en de paasklokken uit Rome komen. Mijn advies voor toekomstige immigranten in China is om tenminste een handvol woorden Chinees te spreken. De taal kennen maakt het leven - zeker in China - een stuk makkelijker.”

Alex beseft dat hij veel te danken heeft aan zijn nieuwe thuisland. “Zonder China zou ik niet zijn waar ik nu sta. Ik heb in dit land kansen gekregen die in België wellicht nooit mogelijk waren. Ik had geen duur diploma, maar omdat ik veel energie had en verschillende talen sprak, ging de bal aan het rollen. Dat heeft me professioneel op een fantastisch traject gezet.

Hoe de toekomst eruit ziet zal afhangen van mijn professionele situatie. Kinderen opvoeden is een dure zaak in China. Zonder goede job lukt dat niet. Als het aan mij ligt, blijf ik hier zeker nog enkele jaren, want er zijn nog enorm veel opportuniteiten. Noem me gerust een ‘happy camper’.”

 Het volledige verhaal van Alex is te beluisteren in de VIW-podcast, een gloednieuwe podcast waarin elke maand een ‘Vlaming In De Wereld’ zijn of haar verhaal doet. Je vindt de podcast op Spotify.

Een BOSNISCH avontuur

Jelle Scherpereel, afkomstig van de West-Vlaams stad Harelbeke, vertrok in 2001 voor zijn werk naar Bosnië-Herzegovina. Bijna 19 jaar later is Jelle de nieuwe vertegenwoordiger van Vlamingen in de Wereld en heeft hij als hoofddoel meer Vlamingen het mooie Bosnië te laten ontdekken.

Met een andere cultuur, moeilijke administratie en een voor ons compleet onbekende taal is Bosnië-Herzegovina zeker niet het gemakkelijkste land om naartoe te verhuizen. “De eerste vijf jaar waren niet gemakkelijk, de mensen hebben hier vroeger veel meegemaakt en dat maakt van hen een bijzonder hard volk.”

Ook de overgang van België naar Bosnië liep niet van een leien dakje want het visum, de werkvergunning en het opstarten van een nieuw bedrijf brachten een karrevracht aan paperassen met zich mee. De uitsluitend in het Bosnisch opgestelde documenten vormden een extra barrière. “Door de hele rompslomp aan administratie heb ik wel een uitgebreid netwerk gecreëerd. Doordat ik alles zelf uitzocht, kan ik gemakkelijk zelf mensen helpen die naar hier willen verhuizen. Met het netwerk dat ik nu heb, kan alles in tien dagen geregeld worden.”

ZICHT OP HEUVELS MET BESNEEUWDE TOPPEN

Jelle werkt voor een Wevelgems bedrijf dat tuinomheiningen produceert. Toen zijn collega terug naar België verhuisde, was het voor Jelle belangrijk om iemand te hebben die hij compleet kon vertrouwen. “Zolang er wijn op tafel staat, heb je in Bosnië vrienden. Vooral bij het ondernemen kan dat gevaarlijk zijn.” Het was een voor de hand liggende beslissing dat Jelle zijn Bosnische vriendin Irma bij het bedrijf ging betrekken, zij weet als geen ander hoe de Bosnische cultuur

van de partnerschappen in elkaar zit. Samen runnen zij hier de lokale tak van het Vlaams bedrijf.

Jelle en Irma wonen samen met hun dochter Sarah in het kleine stadje Konjic, dat zich tussen de twee grootste steden Mostar en Sarajevo bevindt. Het is een heuvelachtig gebied en grenst aan vier gebergtes en twee rivieren. “Als ik door het raam kijk op mijn werk heb ik zicht op heuvels met besneeuwde toppen” Konjic is het centrum voor avontuurlijk toerisme door het grote aanbod aan activiteiten zoals rafting, hiking en mountainbiking. Toch is het verschil tussen stad en platteland in tegenstelling tot België heel groot. Wanneer je in Bosnië naar het platteland trekt, keer je 100 jaar terug de tijd in. “Het leven op het platteland bestaat hier voor 90% uit landbouw, mensen komen op vrijdag naar de stad om hun producten te verkopen en keren daarna terug de bergen in.”

NIEUWE AVONTUREN

Naast het werk heeft Jelle altijd al iets met avontuurlijk toerisme willen doen. Veel jeugdbewegingen en andere groepen komen vanuit België op kamp in Bosnië, maar weten weinig of niets van het land zelf en mispakken zich vaak aan de afstanden, wat vaak leidt tot frustraties. “We proberen Bosnië meer te promoten naar groepen toe, nemen de hele organisatie voor onze rekening en dat is al een paar keer enorm goed gelukt”. Jelle werkt samen met professionele partners die avontuurlijke activiteiten zoals hiking, rafting en canyoning professioneel organiseren. Ondertussen startten Jelle en Irma ook een camping in Mostar.

Dat Jelle niet stilzit is ons wel duidelijk. Sinds kort mogen we hem dan ook verwelkomen als nieuwe vertegenwoordiger. “Ik weet hoe moeilijk het is, heb zelf alles meegemaakt. Ik wil mensen bijstaan, ik heb de ervaring en het zou jammer zijn mocht ik deze niet kunnen delen met mensen die mogelijks dezelfde stap willen zetten.” Momenteel telt de VIW-groep in Bosnië-Herzegovina een tiental andere uitgeweken Vlamingen. “Nu ik er ben als contactpunt, hoop ik dat er nog meer mensen bijkomen.”

 A Belgian biking Bosnia And Herzegovina: www.facebook.com/belgianbikingBiH

 BiH voor jeugdbewegingen: www.facebook.com/bosnievoorjeugdbewegingen

TEKST JULIE DE BECKER, AFGESTUDEERD AAN DE ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL MET BA COMMUNICATIEMANAGEMENT EN LIEP 12 WEKEN STAGE BIJ VLAMINGEN IN DE WERELD

VERKIEZINGEN 2019: klanken van uitgeweken Vlamingen

Het goede nieuws werd met trots aangekondigd: 180.000 Belgen in het buitenland registreerden zich als kiezer, het hoogste aantal ooit. Daarenboven konden Belgen die buiten de Europese Unie wonen voor het eerst ook stemmen voor de Europese verkiezingen. Helaas liep niet alles van een leien dakje. In de verkiezingsweek dook kritiek op en bleek dat er toch een aantal dingen niet gelopen zijn zoals verwacht. Een heel aantal uitgeweken Vlamingen contacteerde ons om problemen en gebrekkige communicatie aan te kaarten. Om dit goed in kaart te kunnen brengen, organiseerden we twee bevragingen (ingevuld door meer dan 500 Vlamingen) en namen we ook individuele reacties in overweging. Na evaluatie van alle feedback onderscheiden we twee structurele problemen.

TEKST ANNE CRUYT

1. HET TIJDIG AANKRIJGEN EN TERUGSTUREN VAN KIESDOCUMENTEN

Naar schatting 55% van de Belgen in het buitenland stemt per brief. Daarnaast stemt ongeveer een vijfde op een Belgische ambassade, 16% via volmacht, 2% in België en zo'n 8% stemde helemaal niet (dat ligt lager dan het Belgische gemiddelde van 12,5% niet-stemmers). Gezien het hoge aantal Belgen dat per post stemt, zijn er altijd bezorgdheden rond het postsysteem. In veel landen is de nationale post traag of niet betrouwbaar, maar ook de tijd die het kost om een brief naar België te sturen (zowel via reguliere post als per koerier) ligt vaak hoog. Een derde van de respondenten gaf aan de kiesdocumenten niet op tijd aangekomen te hebben.

Veelvoorkomende reacties:

- Ik heb nooit documenten ontvangen en moest zelf de ambassade contacteren.
- Ik heb de documenten te laat ontvangen (minder dan een week voor de verkiezingen).
- Ik heb veel extra portokosten moeten betalen om de documenten tijdig terug in België te krijgen.
- Het was onmogelijk om de documenten tijdig terug in België te krijgen.

Verder wordt ook vaak een gebrek aan informatie gehekeld:

- Ik kreeg helemaal geen informatie.
- De informatie van het personeel op de ambassade liet te wensen over op de stembusdag.
- Ik moest de ambassade zelf verschillende keren contacteren om alles in orde te brengen.
- Ik stem per volmacht maar kreeg geen melding dat de documenten verstuurd waren naar mijn volmachtnemer.

Andere opmerkingen:

- Ook voor kiesbrieven in het buitenland moeten bolletjes rood gekleurd worden. Het lijkt een klein probleem, maar veel expats hebben geen rood potlood in huis. In de expatgemeenschap zijn er onder-tussen al veel rode potloodjes te huur.
- Diplomaten blijven gedomicilieerd in België tijdens hun zending in het buitenland. Een respondent gaf aan dat de meeste diplomaten toch het liefst zouden stemmen op de ambassade waar ze werken.
- Sommige consulaten sturen per e-mail instructies, dit wordt enorm gewaardeerd door de expats.
- Enkele Belgen in het buitenland worden door een administratieve fout ingedeeld in de verkeerde kieskring.
- De retourenveloppe bleek deze keer een praktisch probleem, deze was namelijk te klein om het stembiljet in te steken.
- Serial expats die vaak verhuizen komen voor problemen te staan, omdat er voor 31 januari moet geregistreerd worden om te mogen stemmen eind mei.

2. HET STEMMEN VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN

Een tweede probleem stelde zich in de 27 andere EU-landen. Belgen buiten de Europese Unie registreerden zich automatisch voor federale én Europese verkiezingen. Belgen binnen de EU hebben in principe de keuze of ze op een Belgische lijst of op een lokale lijst stemmen voor de Europese verkiezingen. De meeste Belgische expats kiezen over het algemeen liever voor een Belgische lijst, omdat ze zich sowieso informeren over de Belgische politiek gezien de andere verkiezingen die gelijktijdig plaatsvinden. Slechts een

kwart liever op een lokale lijst stemt.

Bij de stembusgang bleek echter dat in de praktijk slechts 1 procent van alle Belgen in Europa de kans had om op een Belgische lijst te stemmen. Daar lijkt dus iets grondig fout te zijn. Hoewel het de verantwoordelijkheid van de kiezer is om zich voldoende te informeren en correct te registreren, lijkt een gebrek aan communicatie aan de basis te liggen; bijna niemand wist dat er twee verschillende formulieren ingevuld moesten worden voor deze verkiezingen, de meesten gingen er vanuit dat een registratie voor de federale verkiezingen ook gold voor de Europese verkiezingen. Daarenboven werd enkel een formulier voor federale verkiezingen bezorgd en werd de informatie rond registratie Europese verkiezingen nauwelijks verspreid. Het aparte formulier voor de Europese verkiezingen was moeilijk vindbaar.

Een reactie die heel vaak terugkomt:

"Bij mijn eerste inschrijving op het consulaat werd mij enkel een registratieformulier voor de federale verkiezingen voorgelegd."

Gezien de kiesbrieven pas kort voor deadline worden opgestuurd en de stemming op de ambassade op 22 mei plaatsvond, kwamen kiezers er pas op het allerlaatste moment achter dat ze niet konden stemmen op een Belgische lijst voor de Europese verkiezingen. Bovendien was het op dat moment te laat om zich alsnog aan te melden om te stemmen in lokale verkiezingen. Op die manier zijn meer dan 120.000 Belgische stemmen verloren gegaan voor de Europese verkiezingen. De grootste suggestie van kiezers, is om digitaal stemmen in te voeren en ervoor te zorgen dat er meer en betere informatie aan de Belgen in het buitenland gestuurd wordt. De documenten vroeger toesturen en communicatie door de ambassades via e-mail zullen veel van de problemen die dit jaar zijn voorgevallen ook verhelpen.

Reactie FOD Buitenlandse Zaken

De moeilijkheden die de in het buitenland verblijvende Belgen hebben gekend bij het uitoefenen van hun stemplicht hebben uiteraard onze aandacht weerhouden. Tijdens verkiezingen worden de instellingen, die hierbij betrokken zijn, enerzijds geconfronteerd met een strikte kieskalender zoals bepaald door de kieswetgeving en anderzijds met praktische moeilijkheden bij het verspreiden van de kiesdocumenten via de lokale postdiensten, die wereldwijd enorm verschillen wat efficiëntie en snelheid betreft.

De duizenden stembrieven werden prioritair gedrukt, het vullen van de omslagen werd binnen de wettelijke termijnen voorzien, ten laatste op 3 mei zijn de laatste stembrieven vertrokken naar de verschillende ambassades/consulaten.

Voor het verzenden van de stembrieven was, ingevolge opmerkingen hierover bij de vorige verkiezingen voor de Belgen in het buitenland, reeds een wijziging van het Kieswetboek doorgevoerd. Inderdaad de termijn voor verzending van de kiesomslag, via de FOD Buitenlandse Zaken, door de kieskringhoofdbureaus aan de kiezers, werd verlengd van maximum 12 dagen voor de verkiezingen tot 24 dagen voor de stembusgang.

Zodra deze zendingen ontvangen werden, hebben onze ambassades/consulaten deze documenten onmiddellijk aan de lokale postdiensten verstuurd voor verdere verspreiding naar hun Belgische kiezers. Vanaf dat ogenblik ligt de stembrief in handen van de lokale postdiensten.

Het is duidelijk dat voor sommigen, de toegestane termijnen voor terugzending naar België onvoldoende bleken te zijn en dat in bepaalde gevallen gebruik gemaakt moest worden van een koeriersfirma om het stembiljet tijdig op eigen kosten terug te sturen.

Wat betreft de klachten betreffende het gebrek aan communicatie over de deelname aan de Europese verkiezingen van de Belgen met woonplaats binnen de EU, kan het volgende worden verduidelijkt:

EUROPESE RICHTLIJN

De modaliteiten betreffende het stemrecht voor de verkiezingen voor het Europees Parlement voor burgers van de Unie die wonen in een lidstaat waarvan zij geen onderdaan zijn, worden vastgelegd door de Europese richtlijn van 6 december 1993 (Richtlijn 93/1009/EG van de Raad). Deze richtlijn bepaalt dat "de communautaire kiezer zijn actief kiesrecht hetzij in de lidstaat van verblijf, hetzij in de lidstaat van herkomst uitoefent. Niemand mag meer dan eenmaal zijn stem uitbrengen bij eenzelfde verkiezing."

Het stemrecht voor de Europese verkiezingen in het land van verblijf is een gevolg van de invoering van het Europese burgerschap. Daarenboven wordt er in dezelfde richtlijn vastgelegd dat het de lidstaat van verblijf is die de kiezers en verkiesbare personen tijdig en op passende wijze in kennis stelt van de voorwaarden en nadere bepalingen die gelden voor de uitoefening van het actief en passief kiesrecht in die Staat.

BELGISCHE WETGEVING

België heeft, naar aanleiding van de uitvoering van deze richtlijn, zijn eigen nationale wetgeving betreffende de verkiezing voor het Europees Parlement aangepast. In artikel 1, §2, 1° van deze nationale wet staat dat de Belgen die ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters bijgehouden in een van de consulaire beroepsposities die zich in een lidstaat van de Europese Unie bevinden, en die erom vragen bij de Belgische consulaire post waarvan ze afhangen en die niet uitdrukkelijk de wens hebben uitgedrukt om hun stemrecht uit te oefenen in de lidstaat waar ze verblijven, hun stemrecht kunnen uitoefenen ten voordele van kandidaten die op Belgische lijsten staan.

In hoofdstuk II, afdeling II van deze wetgeving wordt vermeld dat de Belgen met woonplaats in de EU een aanvraag tot deelname aan de Europese verkiezingen kunnen indienen met een formulier waarvan het model bij Koninklijk besluit is bepaald. Art 6, § 1, tweede lid preciseert ook dat

de consulaire beroepspositie die zich in een lidstaat van de Europese Unie bevindt, op eenvoudig verzoek van een Belg het aanvraagformulier kan bezorgen.

Deze schets van het wettelijk kader van het stemrecht van Europese burgers, woonachtig in een lidstaat waarvan zij geen onderdaan zijn, geeft een beeld over de manier waarop de communicatie rond de Europese verkiezingen is opgebouwd en kan een antwoord bieden op enkele van de opmerkingen.

- De communicatie rond de modaliteiten voor de inschrijving voor de Europese verkiezingen van de Europese burgers woonachtig in een EU-lidstaat waarvan men geen onderdaan is, dient te gebeuren door het land van verblijf en niet door het land van herkomst.
- Het inschrijvingsformulier voor de Europese verkiezingen voor de Belgen in de EU kon niet samen met het formulier voor de federale verkiezingen opgestuurd worden omdat de wet voorziet dat de kiezer erom vraagt bij de consulaire beroepspositie.
- Op het inschrijvingsformulier dat kiezers ondertekenden, staat dat het geldig is voor de federale verkiezingen, deze informatie werd eveneens vermeld op de inlichtingenfiche die op hetzelfde moment werd bezorgd. De informatie over de mogelijkheden voor deelname aan de Europese verkiezingen stond ook op onze website.

Niettemin hebben wij nota genomen van al deze opmerkingen en gaan we na hoe we de stembusgang in de toekomst kunnen verbeteren, weliswaar het juridisch kader dat ons is opgelegd indachtig.

VERRIJKENDE DIVERSITEIT

MIVB trekt teruggekeerde expats aan

Stel, je hebt een boeiende buitenlandse uitdaging achter de rug en je wil net zo uitgedaagd worden in België. Dan is de Brusselse openbaarvervoersmaatschappij MIVB een aantrekkelijke werkgever. Met een grote diversiteit aan profielen is het een *top employer* met sociale impact. Het koppelt mooie uitdagingen aan grootse projecten. Daarmee trekt het boeiende en internationale profielen aan. Eén van hen is Tamara Eelsing, die zelf een bijzonder parcours bewandelde.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Tamara Eelsing is altijd met mensen bezig, ook in Londen en Tokio waar ze het expatleven ervoer. “Wat mensen aantrekt bij de MIVB, is onze impact. Daarom kandideren veel technische profielen spontaan. We hebben grote werven en projecten, die dun gezaaid zijn in België en ingenieurs aanspreken. Hiermee dragen teruggekeerde expats bij tot de internationale voetafdruk van de lokaal verankerde MIVB.”

IMPACT HEBBEN

Het tramnet uitbreiden, de metro moderniseren of stelplaatsen bouwen, het is onmogelijk om de mobiliteit van onze hoofdstad te beheren zonder technisch talent. De MIVB wil een inclusief bedrijf zijn. Daarom trok het Tamara aan. Ze is diversiteitsmanager met als missie de mensen en de organisatie naar een hoger niveau te tillen. Ze geeft impulsen op vlak van rekrutering, prestatie management en teamdynamiek. Als Nederlandse kwam Tamara na omzwervingen in de Verenigde Staten, Londen en Tokyo finaal in België terecht. Haar huidige positie voelt als het samenkomen van haar ervaring, passie en talent.

Ook zelf werd Tamara aangetrokken door de impact die de MIVB nastreeft. Ze was steeds gecharmeerd door talen en culturen en weet om te gaan met diversiteit en inclusie. “Ik volgde mijn voormalige echtgenoot in 2004

naar Londen, maar hoewel ik er erg naar uit keek, was het geen gemakkelijke periode. Zonder job liep ik tegen de muren op. Ik ging uiteindelijk aan de slag bij *Focus Information Services*, een bedrijf dat zich toelegt op inkomende expats. Op dat moment begon mijn leven pas echt in Engeland. Ik ervoer toen dat ik meer gebruik moest maken van de bestaande expatcommunity.”

VERWACHTINGSPATROON

“Omdat ik een onafhankelijke vrouw was, ook financieel, raakte mijn eigenwaarde en identiteit aangetast. Ik voelde mij een *lady of leisure*. Voor mijn persoonlijke ontwikkeling was het wel goed om even identiteitsloos te zijn: naast wat ik deed, moest ik worden wie ik was. Een vreemde periode: je gaat naar een land, geografisch vrij dichtbij, maar cultureel wel verschillend, veel indirecter. Van mijn achillespees maakte ik mijn kracht: expats helpen en bedrijven begeleiden. Ik beseftte hoe belangrijk een kader binnen de wijk is, met een lokale supermarkt bijvoorbeeld. In het buitenland begin je van een wit blad. Hetzelfde ervaren ook teruggekomen expats.”

“Londen trok me uit de comfortzone en in Japan voelde ik me ontheemd. Je kan je voorbereiden op een schok, maar als je die niet verwacht, wordt het eens zo heftig. Het verwachtingspatroon is anders. Als je bovendien behoorlijk Engels praat, zien Engelsen

ook geen buitenlander. Waardoor alle faux-pas je kwalijk genomen worden. In Japan is het soms ook een welgekomen excuus, het buitenlander zijn, maar als je geografisch dichtbij blijft en je spreekt de taal, dan wordt verwacht dat je ook de cultuur begrijpt, ook al zijn dat twee compleet verschillende dingen. Je kan elkaar verstaan zonder elkaar te begrijpen. Dat klinkt (teruggekeerde) expats bekend in de oren.”

ALTIJD MET MENSEN

“Ik ben blij dat ik via Londen en Tokio naar België ben gekomen, want een Belg lijkt meer op een Japanner dan op een Nederlander. Een Japanner is super indirect en zal je nooit ‘neen’ zeggen, maar uiteindelijk krijg je toch niet wat je wil. Belgen zijn enigszins gelijkaardig. Nederlanders kunnen betweterig zijn en daarin dwingend advies geven, zonder dat slecht te bedoelen. Je kan het ‘andere’ als bedreiging of kans zien. Ik ging de tweede kant op. Waarom gaan wij door de carwash en waarom gaat de carwash niet over ons heen? In Japan moet je jouw referentiekader aanpassen.”

“Ik ben een mensenmens, daarom voel ik mij zo goed bij de MIVB. De mystiek rond culturen trekt mij aan. Niet alles wat eng lijkt is dat ook. Je moet enkel jouw kader aanpassen en niet schrikken van personen met een andere achtergrond. Je moet aanvaarden dat sommigen een ander kader hebben. De waarden en normen die wij universeel noemen, zijn dat heus niet. Je kan iemand niet reduceren tot kleur of religie, je bent meerdere identiteiten in één persoon. Omdat dit een kernwaarde is binnen ons bedrijf, stelden we een diversiteitsraad samen bij de MIVB. Want er is plaats voor iedereen. Daarom trekken we graag Belgen aan met internationale ervaring. Want voor ons is dat een braingain.”

Info: jobs.stib-mivb.be

SHOP TAXFREE - EENVOUDIG EN SNEL

Reis je geregeld naar Europa? Lees dan zeker verder. Zapptax maakt taxfree shoppen eenvoudiger voor niet-Europese consumenten, zodat zij sneller de btw terugbetaald krijgen aan het einde van hun reis. Heel handig, geen papieren rompslomp en snel. Noem dit gerust een revolutie. Zapptax is zowel actief in België, Frankrijk, Spanje als het Verenigd Koninkrijk.

Zapptax is een innovatieve service waarmee je belastingvrij winkelt met behulp van een smartphoneapplicatie. Het concept werkt heel eenvoudig: als reiziger moet je gewoon facturen op naam van Zapptax aanvragen tijdens jouw aankopen, foto's van die facturen nemen en die doorsturen via de app. Daarna krijgen je een document dat je laat afstempelen door de douane op de luchthaven. Vervolgens stuur je een foto van het afgestempelde document naar Zapptax, dat de terugbetaling verzekert in minder dan 24 u op de bankrekening, via PayPal, Alipay, enz.

GEBRUIKSGEMAK

Zapptax zet de huidige marktdynamiek op zijn kop. Het plaatst de reiziger centraal in het hele proces. Daarvoor is zelfs geen samenwerking met winkeliers nodig, wat wil ook zeggen dat het in alle winkels in België werkt! Wát een verschil met het bestaande omslachtige systeem. Een gebruiker getuigt: "Vóór onze reis creëer ik de trip in de app. Eens we onze aankopen gedaan hebben, maken we een foto van de facturen en laden we ze op in de app. Niet veel later ontvangen we dan een document van Zapptax dat we aan de douane moeten laten afstempelen. Een foto van dit afgestempelde document laden we op in de app. Een dag later staat het geld op onze rekening."

Helemaal anders dan het huidige omslachtige systeem, waarvan amper 20 procent van de rechthebbenden gebruikmaakt. Je bent bovendien niet meer afhankelijk van de medewerking van de handelaars. De doorlooptijd vermindert van enkele maanden tot maximaal enkele dagen. Het gebruiksgemak spreekt boekdelen. "Veel gemakkelijker dan vroeger waarbij je alle verschillende winkels apart moest aanschrijven. Soms kreeg je zelf geen antwoord, nu regelt Zapptax dat allemaal."

PROMO
Registreer nu met promo code "VIW003" en krijg een extra €3 refund*

*Refund moet voor een totaal geconsolideerde aankoopbedrag van minimum €600 BTW incl. zijn. Promo code enkel van toepassing bij nieuwe registratie."

Hoe werkt Zapptax?

STAP 1

Download de app (promo code VIW003) en vraag facturen op naam van Zapptax als je aankopen doet.

STAP 2

Stuur de foto's van jouw facturen door via de app

STAP 3

Aan de douane voor je vertrek, vraag een stempel op de eindfactuur die wij je zullen bezorgd hebben

STAP 4

Neem dan een foto van de eindfactuur nadat het gestempeld werd

STAP 5

...en je krijgt je geld terug in 24u (op je bankrekening, Alipay, PayPal...)

IDEAAL VOOR EXPATS

Een erg aantrekkelijke app voor landgenoten die buiten de Europese Unie wonen. "Doordat we in 2017 verhuisd zijn van België naar Zwitserland kunnen we gebruik maken van Zapptax om de Belgische BTW terug te vorderen op aangekochte goederen. Het hele proces kost weinig moeite en het is een aangenaam voordeel voor ons." Die vrijstellingsregeling geldt enkel voor wie buiten de EU woont. Zij kunnen zo heel wat geld besparen tijdens reizen naar België of Europa. Zapptax groeit uit tot onmisbare schakel tussen de detailhandelaar en de expat of wereldreiziger. Tot 100.000 transacties per dag genieten de taxfreestatus. Iets om bij stil te staan, de volgende keer als je schoenen, een maatpak of een uurwerk koopt. Zapptax bevindt zich op het kruispunt van de reis-, retail- en fintech-industrie. De intercontinentaal reizende gemeenschap geniet mee van dit oplossingsgerichte financiële hulpmiddel. Ook jij! 🇳🇱

TERUGKEERDATUM

Registreer je terugkeerdatum zo snel mogelijk zodat we deze snel kunnen behandelen tijdens de drukke vakantieperiode.

Download de app in de Apple App Store of via Google Play.
Alle info via zapptax.com

Na al die jaren spreken mijn dochters eindelijk Engels met me

Anthony, Petra en hun twee dochters van zeven en twaalf verhuisden begin dit jaar naar Australië. Een beslissing die ze al twintig jaar overwogen, Anthony is namelijk Nieuw-Zeelander en Petra woonde in haar jonge jaren reeds een periode in Australië. “Het dagelijkse leven in België ging gewoon zijn gangetje tot we op een dag gewoon de knoop doorhakten. Na een verkennende reis Down Under zagen we hoe leuk onze meisjes het land vonden en beslisten we: het is nu of nooit. Het leven is te kort om het niet te proberen en zelfs als we dan later toch kiezen om terug naar België te komen kan het en zijn we allen sowieso weer een mooie levenservaring rijker.”

TEKST ANNE CRUYT

VOORBEREIDEN OP EEN VERHUISAVONTUUR

“Ongeveer een jaar voor onze verhuis zijn we naar een VIW-infodag geweest en daar leerden we Gosselin kennen. We hebben die dag gewoon een folder meegenomen en die is een tijdje thuis blijven liggen. Toen de verhuis dichterbij kwam, hebben we bij verschillende bedrijven offertes gevraagd en Gosselin was de eerste die antwoordde, zij hebben eigenlijk de standaard gezet voor de rest. In totaal hebben we met vijf verschillende bedrijven een afspraak gehad. Elk gingen ze door ons huis en maakten ze een schatting van het te verhuizen volume en het type container dat we nodig hadden. Uiteindelijk lagen alle offertes op dezelfde prijs, met een verschil van maximaal honderd euro. Omdat we vanaf het begin bij Gosselin het beste gevoel hadden door hun uitstekende communicatie en de professionele houding van onze contactpersoon Goedele, zijn we met hen in zee gegaan.”

Het hele begeleidingsproces heeft uiteindelijk zo'n 6 maanden in beslag genomen, van consultaties met Gosselin tot het inladen in de container. “Mensen verklaarden ons een beetje gek om vreemden onze spullen te laten inpakken, maar wij voelden het niet als een gebrek aan privacy. Omwille van verzekeringsredenen mochten we zelf niets inpakken, maar werd alles door professionele inpakkers gedaan op twee korte dagen. Het team van vier professionals kwam aan en ze hadden gigantische stapels inpakpapier bij. In enkele uren tijd was ons hele huis volledig ingepakt in wit papier en karton. Van Gosselin hadden we al duidelijk advies gekregen over wat niet meekon: geen vloeistoffen, alcohol, medicatie en nog een aantal zaken. De inpakkers waren heel vriendelijk en luisterden echt naar ons wanneer we een vraag hadden of hen zeiden dat ze met bepaalde spullen extra voorzichtig moesten zijn.”

Toen de container voor hun huis werd geparkeerd,

was Anthony er heilig van overtuigd dat al hun spullen er nooit in zouden passen, maar de verhuizers speelden professioneel Tetris en op het einde was er zelfs nog een beetje plaats over. “Op minder dan 48 uur was alles waar we eigenaar van waren ingepakt en vertrokken. Het geeft toch een raar gevoel om je leven te zien vertrekken in een container die je de eerste weken niet meer zal terugzien. De kinderen stonden met open mond te kijken en hun grootste bekommernis was dat het schip met de container zou zinken. “

REIS ROND DE WERELD

Toen de container op de boot geladen werd, kreeg het gezin een datum waarop hun zending ongeveer op bestemming zou aankomen. Ze konden hun container volgen aan de hand van het containernummer en zagen zo zijn reis rond de wereld. Ze kregen te horen dat het na aankomst in Australië ongeveer twee weken zou duren voor de container door de douane zou geraken en dat bleek te kloppen. Uiteindelijk heeft het hele avontuur van deur tot deur ongeveer twee en een halve maand geduurd.

“We waren zo enthousiast toen we de container terugzagen. Vooral onze jongste dochter keek er erg naar uit, want die heeft wel wat heimwee naar België, haar vriendjes, haar kamer, haar speelgoed. Haar gezicht toen ze de doos met knuffeldieren openmaakte was goud waard, zo mooi om te zien. We hebben twee maanden letterlijk uit onze koffers geleefd. In ons eerste tijdelijk bemeubeld appartement was er zelfs geen plaats om alle kleren op te hangen, dus het was ook zeer fijn om al onze kleren en schoenen terug te hebben. Anthony kon niet wachten om de Playstation op de televisie aan te sluiten.

Toen de Australische verhuispartner hier bezig was met alles uit te pakken, waren ze echt onder de indruk van het inpakwerk en

“DE INPAKKERS SPEELDEN PROFESSIONEEL TETRIS.”

**“WE HEBBEN WEL BESEFT
DAT JE MET VEEL MINDER
SPULLEN KAN LEVEN DAN JE
OP VOORHAND DENKT.”**

DE EERSTE MAANDEN IN AUSTRALIË

Anthony: “Onze eerste weken hier waren gericht op het vinden van een goede school voor onze kinderen. Petra heeft op voorhand veel onderzoekwerk gedaan en na enkele weken schoolbezoeken zijn onze meisjes eind januari gestart samen met alle andere Australische kinderen want eind januari is het begin van het Australische schooljaar.

Petra: “Voor de kinderen gaat het ontzettend snel: ze maken vrienden en hun Engels verbetert zichtbaar. Anthony spreekt al sinds de geboorte Engels met hen, maar schrijven en lezen blijft een uitdaging. Toch doen ze het intussen zeer goed op school. Anthony begon ook meteen te werken in de Australische afdeling van zijn vroegere Belgische werkgever en ik ga binnenkort ook op zoek naar werk. Hoewel alles ontzettend snel lijkt te gaan, genieten we vooral van de natuur en de relaxte levensstijl hier.”

Ondertussen is bijna alles uitgepakt, dat deed het gezin doos per doos. De garage ligt vol wit papier, dozen en karton. Het lokale partnerbedrijf van Gosselin komt binnenkort al het pakmateriaal ophalen, wat ook inbegrepen zat in het contract. “We moeten nog altijd enkele meubels kopen want we hebben niet alle meubels meegenomen. Omdat dit huurcontract maar voor een jaar is, gaan we ook enkele dozen dicht laten tot we naar een permanentere woning verhuizen.”

Petra: “We hebben de eerste maanden van ons verblijf hier wel goed beseft dat je met veel minder spullen kan leven dan je eigenlijk denkt. Toen ik de verhuisdozen begon uit te pakken, ben ik meteen weer begonnen met door alles te gaan en te beslissen of we het echt wel nodig hadden, als we het niet of weinig hadden gemist tijdens die drie eerste maanden. We hebben bijvoorbeeld zoveel lunchdozen voor de kinderen en eigenlijk hebben we er maar twee nodig; ik heb de rest ondertussen weggegeven. Er is zoveel in je huis dat je niet echt nodig hebt en al jaren niet meer gebruikt.”

Het beste aan het hele verhuisverhaal? Anthony: “Ik praat al sinds hun geboorte Engels met mijn dochters. Na al die jaren antwoorden ze me eindelijk terug in mijn moedertaal. Ik moet me niet meer uit de voeten helpen met Nederlands om met hen te converseren. I’m really, really happy!” 🇳🇱

Meer info: www.gosselinmobility.eu

ENGELSTALIG STUDEREN in Vlaanderen

Perspectief voor expatjongeren

Het Engelstalige aanbod van het Vlaams hoger onderwijs trekt Vlaamse jongeren aan die in het buitenland opgroeien. Zij kiezen voor een Engelstalige opleiding in Vlaanderen omdat ze hoog staan aangeschreven en betaalbaar zijn. Hun beperktere kennis van het Nederlands is geen drempel. Zij kunnen als Vlaming, zonder Vlaams diploma in Vlaanderen studeren, ook in het Engels. Vlaanderen zet in op internationalisering, maar met groot respect voor de eigen regio. Er wordt dan ook bedachtzaam omgegaan met de verengelsing van opleiding. Wat niet wegneemt dat er momenteel reeds een mooi palet aan mogelijkheden is. Twee onderwijsinstellingen stellen zich voor.

1 STUDEREN AAN DE INNOVATIEFSTE UNIVERSITEIT VAN EUROPA

Wie hogere studies van wereldniveau volgt, start met een stevige voorsprong aan het (werk)leven. Een Engelstalige opleiding aan KU Leuven is dan een goede keuze.

KU Leuven is niet alleen de hoogst gerangschikte universiteit van België, maar heeft ook een sterke internationale reputatie. Dat bleek 500 jaar geleden al uit het invloedrijke werk van onder meer de filosoof en schrijver Desiderius Erasmus, de anatoom Andreas Vesalius en de cartograaf Gerard Mercator. Ook Georges Lemaître, de grondlegger van de oerknaltheorie, studeerde en doceerde aan de universiteit.

Vandaag bekleedt KU Leuven consistent een plaats in de top 100 van universiteiten wereldwijd. Bovendien mag ze zich al vier jaar op rij de innovatiefste van Europa noemen. Geen wonder dat een KU Leuven-diploma deuren opent op de arbeidsmarkt, en dat er meer dan 120 hightech spin-offs groeiden uit de universiteit.

KU Leuven biedt een brede waaier aan Engelstalige academische opleidingen aan. In Leuven kan je terecht voor de Bachelor in Engineering Technology, Theology and Religious Studies en Philosophy. In Brussel kan je de Bachelor in Business Administration volgen. Gespreid over vijf van haar tien campussen in Leuven, Brussel, Gent, Antwerpen en Sint-Katelijne-Waver kan je bij KU Leuven terecht voor 65 Engelstalige masteropleidingen en 21 Engelstalige master-na-masteropleidingen in de technologische, ingenieurs-, biomedische, humane en sociale wetenschappen.

KU Leuven-studenten krijgen bovendien ruim de kans om tijdens hun studies verdere internationale ervaring op te doen: een semester studeren aan een buitenlandse universiteit via Erasmus+ of GE3 (Global Engineering Education Exchange), een buitenlandse stage of deelname aan een summerschool.

www.kuleuven.be/english/prospective-students

2 PRAKTIJKGERICHTE OPLEIDINGEN IN LEUVEN AND BEYOND AAN HOGESCHOOL UCLL

UC Leuven-Limburg (UCLL) verwelkomt op haar campussen in het Leuvense zowel buitenlandse als Belgische studenten voor haar praktijkgerichte en volledig Engelstalige bachelor- en graduaatsopleidingen.

BACHELOROPLEIDINGEN: drie jaar:

De kern van deze managementopleidingen is financieel management, marketing en communicatie.

- De opleiding BBM: Bachelor Business Management – Marketing zet in op cases en projecten in en voor de bedrijfsweld. Internationale ervaring is mogelijk via buitenlandse studie- en/of stage-uitwisselingen.
- Het BME: Bachelor Marketing across Europe biedt studenten de kans om tijdens de duur van hun opleiding in 3 verschillende landen te studeren. Het 2e jaar is dat bij UCLL; de andere jaren kiezen ze voor een BME partnerschool in Finland, Duitsland, Spanje, Engeland of Frankrijk. Ze krijgen aan het einde van de opleiding een dubbel diploma.

POSTGRADUATEN: een (half) jaar:

Interdisciplinair:

- International Educating Class (IEC) is een UNESCO-gerelateerd programma waarin het toepassen van de UN Sustainable Development Goals centraal staat. Studenten van over heel de wereld en uit alle studiegebieden werken samen.
- International Cooperation North South (ICoNS) bereidt studenten voor met twee maanden theorie op de Leuvense campus, gevolgd door zes maanden stage bij een UCLL-partnerorganisatie in het Globale Zuiden (India, Sri Lanka, Bhutan, Senegal, Benin, Uganda, Brazilië, Paraguay of Peru).

Onderwijs:

- Content and Language Integrated Learning (CLIL) leidt studenten op om een niet-taalkvak (waarvoor ze reeds een lerendiploma behaalden) te doceren in een vreemde taal (Frans, Duits, Engels of Nederlands). Tijdens de opleiding leren ze de wisselwerking tussen taal en vakinhoud te optimaliseren

Management:

- International Management biedt lessen aan van experts uit de bedrijfsweld, met een focus op probleemoplossende innovatie en management op globale schaal. De studenten passen die inzichten vervolgens toe tijdens een consultancy-project van vier maanden in een internationaal team.
- Design Thinking & Innovation biedt lessen aan van Finse experts uit de bedrijfsweld, met een focus op de rol van 'Design Thinking' in duurzaam innoveren. Daarop volgt een consultancy-project van vier maanden in samenwerking met een Fins bedrijf.

Meer info: ucll.be/international

INFODAG “EMIGREREN KAN JE LEREN”

Op 16 mei organiseerde VIW haar halfjaarlijkse infodag “Emigreren kan je leren” in Cultuurcentrum De Werf in Aalst.

Mensen met emigratieplannen voor de bestemmingen Nieuw-Zeeland, Australië, Canada en de Verenigde Staten konden op onze infodag terecht bij heel wat specialisten. Na een welkomstwoord door de voorzitter Eddy Bonne konden de verschillende groepen luisteren naar presentaties over sociale zekerheid, belastingen, visa en verblijfsvergunningen en interculturele verschillen. Tijdens de middagpauze konden de deelnemers genieten van een broodjeslunch en was er de gelegenheid om vragen te stellen tijdens de infomarkt met standhouders zoals VisaVersa, Expat&Co, EY en Gosselin.

Na de middag bracht de Bevolkingsdienst van stad Aalst een boeiende presentatie over de formaliteiten die in België moeten gebeuren wanneer men naar het buitenland emigreert. Tenslotte werd onze infodag afgesloten met getuigenissen van onder meer Lode Roels, Carla Rosseels, Toon Helsen en Kevin De Poorter die in de respectievelijke landen als expat woonden. Wil je zelf een infodag bijwonen? Hou dan zeker onze website en sociale media in de gaten. De volgende infodag vindt in het najaar plaats.

Met dank aan de stad Aalst en cultuurcentrum De Werf.

DUBBELINTERVIEW

Eerste hulp bij emigratie

VIW-vertegenwoordigers zijn er in alle maten. Het zijn vrijwilligers die al lang in het buitenland wonen en een grote hulp kunnen zijn wanneer je als landgenoot je eerste stappen op buitenlandse bodem zet. In totaal heeft VIW momenteel 82 vertegenwoordigers in 49 landen, op elk continent. De meeste vertegenwoordigers hebben we in de Verenigde Staten, een zeer populaire bestemming voor Belgische expats. Erik Dauwen is sinds 2015 VIW-vertegenwoordiger in Ohio en hielp de familie Decroos met hun verhuis naar de Verenigde Staten.

TEKST ANNE CRUYT

VERHUIZEN NAAR DE VERENIGDE STATEN

Dieter verhuisde op vraag van zijn werkgever naar de Verenigde Staten, vrouw Vanessa en kinderen Laura en Lars volgden al snel. Hoewel er via het bedrijf van Dieter administratieve hulp werd geboden bij de aanvraag van het visum, de verhuis, de zoektocht naar een woning en enkele andere zaken, bleef het gezin toch met veel praktische vragen zitten. Erik en zijn Amerikaanse vrouw Tebra kwamen te hulp en de twee gezinnen werden al snel vrienden.

Vanessa: "We zijn hier op 28 december aangekomen en hebben oudejaar (tegelijk ook mijn verjaardag) met Erik en Tebra gevierd; dat was trouwens de eerste keer dat ik hen in levende lijve ontmoette. Een verjaardag in de sneeuw, daar hoopte ik al jaren op! Het was de start van ons gezinsleven op Amerikaanse bodem. Enkele maanden voor de beslissing gevallen was om te verhuizen, hebben we ons meteen lid gemaakt van VIW. We werden in contact gebracht met Erik en die heeft ons enorm geholpen, zowel voor grote als kleine dingen. Eén van de grootste vragen waar we bijvoorbeeld mee zaten, was het onderwijs van onze kinderen."

SCHOOLSYSTEEM

Wat Dieter en Vanessa leerden van Erik is dat de school van de kinderen gelinkt is aan je domicilie, omdat onderwijs op gemeentelijk niveau wordt gesubsidieerd. Woon je in een gemeente met een hoge belastingvoet, dan is de kans groot dat de school hoger aangeschreven staat. Huizen in schoolregio's zijn een stuk duurder dan vastgoed in gemeentes zonder scholen. Ook het onderwijssysteem verschilt enorm van wat de kinderen gewoon waren.

Dieter: "Vanaf het begin hebben we afstand gedaan van het Vlaamse onderwijssysteem en hebben we geprobeerd om niet te vergelijken. Het is gewoon anders; wat belangrijk is in het Vlaams systeem is onbelangrijk of onbestaande in de Amerikaanse scholen en vice versa. Hier kan je bijvoorbeeld slechts één extra taal leren, maar wordt de nadruk veel meer gelegd op in groep werken en naschoolse activiteiten. De kinderen zijn trouwens veel enthousiaster om naar school te gaan dan ze in België waren, dat vind ik niet onbelangrijk om mee te geven."

Laura (14): "Ik zit nu in de middle school, maar mag volgend jaar naar de high school. Ik merk veel verschillen met mijn school in België, zo zitten we niet zo lang aan één stuk op de schoolbanken, ik krijg meer pauze en zit voor elk vak in een andere klasgroep. De school begint rond kwart voor acht maar is vroeger klaar. Voor naschoolse activiteiten zijn er nog allerlei clubs waar je bij kan aansluiten. De leerkracht geeft soms websites om te oefenen in plaats van papieren huiswerk."

Lars (10): "Ik doe voetbal na school. We hebben een Nederlandse coach, maar mijn klasgenootjes kennen toch vooral de Belgische voetballers zoals Lukaku en De Bruyne."

Dieter: "Als ik toch ergens wil vergelijken, valt het me nu op hoe elitair het onderwijs in Vlaanderen eigenlijk is. Hier wordt de nadruk gelegd op persoonlijke ontwikkeling en zijn scholen veel inclusiever dan we gewend zijn; in België wordt vooral het anders-zijn benadrukt maar hier worden mensen gelijkgesteld. Er is een hardnekkig vooroordeel dat Amerikanen éézijdiger zouden zijn, beperkter in wat ze leren op school, maar de accenten liggen gewoon anders."

ERIK EN TEBRA TO THE RESCUE

Het moeilijkste bij aankomst was niet het vinden van een woning of school, maar een bankrekening openen en een krediet-score (FICO-score) opbouwen. **Dieter:** "Erik en Tebra hebben ons hier enorm in geholpen. Het systeem van kredietwaardigheid is extreem belangrijk in de VS, maar onbekend in België. Toen ik nergens een bankrekening kon openen, heeft Erik een afspraak geregeld met zijn bankdirecteur en op basis van zijn referentie is het ons eindelijk gelukt. Maar toen begon het pas; Erik en ik zijn naar de meubelwinkel gereden, alleen lukte het me niet om te betalen. Om te beginnen kon ik al geen Amerikaans rijbewijs voorleggen als identiteitsbewijs (mijn paspoort kenden ze niet dus het werd niet aanvaard) en bleek mijn bankkaart niet te werken, ondanks dat er voldoende saldo op mijn rekening stond. Erik heeft alles afgerekend en ik heb hem via overschrijving terugbetaald. Niet vanzelfsprekend maar een enorme hulp!" **Erik:** "Ik voelde me toen wel echt nuttig!"

De "shortcuts" die een vertegenwoordiger je kan vertellen, kunnen een groot verschil maken. Bovenop de emigratiepartner via de werkgever, zijn ze via Erik en Tebra er ook in geslaagd om in 38 dagen al een huis te kopen, wat zelfs voor Amerikanen een prestatie is. Voor de VS zijn er een aantal websites waar je kan gaan kijken naar statistieken per regio; wat is de gemiddelde kostprijs, hoe zit het met de gemiddelde leeftijd, hoe zit het met de criminaliteitscijfers, ... Die gegevens zijn publiek beschikbaar in de VS, je moet alleen weten waar je moet zoeken.

Erik: "Ik weet dat je als VIW-vertegenwoordiger niet alles kan doen, voor sommige zaken schakel je beter professionele hulp in. Waar een VIW-vertegenwoordiger wel een rol kan spelen, is aanvullend optreden. Dat gaat dikwijls over details, die in het dagelijks leven wel belangrijk zijn. Je hebt te maken met verschillende maten, gewichten, tijdszones, prijsniveaus supermarkten, het zijn allemaal zaken die je moet leren. Bijvoorbeeld een *sump pump*, dat kent elke Amerikaan maar Belgen weten niet dat het noodzakelijk is om water af te voeren van de funderingen bij de huizen hier. Tebra en ik hebben bij sommige van die details toch een beetje assistentie kunnen geven, omdat we hier zelf al een aantal jaar wonen en de markt kennen."

Maar ook op sociaal niveau speelt de VIW-vertegenwoordiger een belangrijke rol. Zo organiseerde ik in januari een diner met de Vlamingen uit naburige gemeentes en van daaruit ontstaan spontane contacten en vriendschappen.”

WERKEN IN USA

Dieter: “Mensen in België zijn zich te weinig bewust van hoe hard Amerikanen werken. Ik heb nochtans de West-Vlaamse harde werkersmentaliteit, maar het gaat er hier toch nog hevigter aan toe. Collega’s werken hier tot tien uur ’s avonds door en antwoorden de volgende ochtend om zes uur al op je e-mails. Je persoonlijke situatie wordt veel minder in rekening gebracht dan in België, het is meer ieder voor zich en het beperkt zich ook niet tot een 38-urenweek. Ze werken hard, het speelt geen rol welke dag of welk uur. Anderzijds zijn ze ook heel flexibel naar werkuren en thuiswerk, wat bij een “inburgeringsperiode” soms heel goed van pas komt.”

Erik: “Ik kan er ook over meespreken. Dingen zoals etentjes en personeelsfeesten zijn hier minder belangrijk, als je bijvoorbeeld om zeven uur gaat eten op restaurant, ben je om half negen alweer buiten en werk je nog een beetje door. Niemand heeft tijd om een pintje te drinken, dat is een groot verschil. De gemoedelijkheid, het bourgondische aspect ontbreekt hier. Wij Belgen doen ons best om dat hier een beetje bij te brengen.”

Dieter: “Zelfs op Nieuwjaardag hé, terwijl de buitenlandse collega’s iedereen een hand en kussen zouden gaan geven op de werkvloer. Maar ja, “piepers geven” is snel *sexual harrassment* hier. Het is confronterend maar ook wel grappig. Het bevestigt mijn idee van het onderwijssysteem, het presteren wordt er vanaf jonge leeftijd ingelepeld en iedereen werkt hard aan zijn extracurriculaire activiteiten om een soort cv op te bouwen, dat vervolgens meer opties geeft om binnen te raken bij een universiteit. Het is een prestatimaatschappij en je werkt zelf hard om je te onderscheiden, zowel op school als op de werkvloer.”

WHAT’S NEXT?

Dieter is volop aan het werk en de kinderen integreren zich in het schoolleven. Wat staat er op de planning voor Vanessa?

Vanessa: “Ik ben van plan om “The American Dream” waar te maken. Wanneer mijn werkvergunning in orde is, wil ik mijn eigen bedrijfje opstarten. Dat is hier in Amerika veel eenvoudiger en goedkoper dan in België. En ook hiervoor zal ik beroep kunnen doen op de kennis en ervaring van Erik. Waarvoor een VIW-vertegenwoordiger allemaal nuttig kan zijn.”

TIPS EN TRICKS

Volgens Erik zijn er 5 onderwerpen die belangrijk zijn bij een emigratie:

Financieel Vooral voor Vlamingen die naar de Verenigde Staten komen, is dit onbekend terrein. Wat is kredietwaardigheid, hoe open je een bankrekening, wat is het grote belang van je FICO-score, ...?

Educatief Hoe zit het schoolsysteem in elkaar, welke school is geschikt voor mijn kinderen en hoe schrijf ik hen in? Ook niet te onderschatten: in welke mate wordt de school voor je kinderen bepaald door je woonplaats? Publieke scholen zijn enkel voorbehouden voor kinderen uit de eigen stad of gemeente.

Domicilie Hoe zit de huizenmarkt in elkaar, hoe koop je een huis, waar moet je op letten bij de aankoop? Dat verschilt enorm van het systeem in België.

Gezondheidszorg Een heel belangrijk domein, waar weinig over geweten is. Eerlijk: zelfs na jaren heb ik het systeem zelf nog niet helemaal door, laat staan iemand die hier net aankomt.

Begeleiding Indien mogelijk, bij je werkgever aandringen om een goede emigratiepartner ter beschikking te stellen. Deze persoon heeft concrete ervaring met de regio van bestemming en kan in principe alles begeleiden van A tot Z. Samen met de aanvullende begeleiding van een VIW-vertegenwoordiger ter plaatse, maakt dit het emigreren een stuk eenvoudiger en sneller.

NIEUWE WONINGHUURWETGEVING IN BELGIË

Heel wat Vlamingen die in het buitenland wonen, hebben nog een woning in België die verhuurd wordt. Het blijft dus belangrijk om de Woninghuurwet in de gaten te houden, want deze wetgeving werd onlangs gewijzigd. We zetten een aantal belangrijke nieuwe punten op een rij.

EEN REGIONALISERING VAN DE WONINGHUURWET IN BELGIË

Vooreerst wensen we hier op te merken dat de Woninghuurwet in België geregionaliseerd werd zodat er zowel voor Vlaanderen als voor Wallonië specifieke regels bestaan voor de verhuur van een woning. Er moet dus in de eerste plaats nagegaan worden waar de woning gelegen is, in Vlaanderen of in Wallonië. Hieronder de meest belangrijke aanpassingen voor Vlaanderen.

DE HUURWAARBORG

Een eerste aanpassing die we in het Woninghuurdecreet voor Vlaanderen terug vinden is dat de verhuurder voortaan een huurwaarborg van 3 maanden mag vragen, daar waar het voorheen slechts 2 maanden was. De verhuurder mag niet méér vragen dan deze 3 maanden en hij is ook niet verplicht om deze waarborg te vragen. Deze waarborg wordt meestal gestort op een geïndividualiseerde rekening.

DE HUUROVEREENKOMST VAN KORTE DUUR

De normale duurtijd van een woninghuurcontract is 9 jaar. Maar er kan ook een contract afgesloten worden met een korte duurtijd van maximum 3 jaar. Het mag bovendien ook gaan om achtereenvolgende overeenkomsten, doch de totale duur ervan mag de 3 jaar niet overschrijden en het contract kan slechts 1 keer schriftelijk en onder dezelfde voorwaarden verlengd worden.

Voorheen stelde het probleem zich vaak omtrent het vroegtijdig opzeggen van een dergelijk contract door de verhuurder en de huurder. Men ging er van uit dat dergelijke kortlopende huurcontracten door geen van beide partijen tot een einde konden gebracht worden. Maar in de praktijk waren er rechters die aannamen dat de huurder wel eerder een einde kon maken aan dergelijke kortlopende contracten.

De wetgeving is dan ook in die mate aangepast en stelt nu dat de huurder de mogelijkheid heeft om dit kortlopend contract vroeger op te zeggen, mits het naleven van een opzegtermijn van 3 maanden. Bovendien moet hij in dit geval ook nog een opzeggingsvergoeding betalen aan de verhuurder. Deze vergoeding bedraagt anderhalve maand huur indien de huur eindigt in het eerste jaar. Eindigt ze in het tweede jaar, dan moet de huurder 1 maand huur betalen en eindigt ze in het derde jaar, dan is dit nog een halve maand huur.

Opgepast!

Is het huurcontract niet geregistreerd, dan kan de huurder ten allen tijde het contract beëindigen en dit zonder een opzegtermijn te moeten naleven of een opzeggingsvergoeding te moeten betalen (zo ook in de eerste 3 jaren). Van deze regel kan bovendien niet afgeweken worden, zelfs niet indien in het huurcontract anders werd overeengekomen.

DUIDELIJKE REGELING ECHTGENOTEN, WETTELIJK EN FEITELIJK SAMENWONENDEN

De nieuwe regeling bepaalt dat de echtgenoot of de wettelijke samenwoner, van rechtswege huurder is en dit ongeacht of de huurovereenkomst voor of na het aangaan van het huwelijk of de wettelijke samenwoning is gesloten. De huurder deelt de gegevens van de echtgenoot of wettelijke samenwoner

mee aan de verhuurder. De huurders oefenen samen de rechten uit die voortvloeien uit de huurovereenkomst. Wordt het huwelijk of de wettelijke samenwoning beëindigd, dan bepalen de huurders onderling wie de huurovereenkomst voortzet.

Gaat het om feitelijk samenwonenden dan schrijft het Vlaams Woninghuurdecreet voor dat de huurder en deze andere persoon, aan de verhuurder kunnen vragen om ermee in te stemmen dat die andere persoon ook huurder wordt. De verhuurder heeft 3 maanden om hier akkoord mee te gaan; na deze termijn kunnen de huurder en de andere persoon, zich tot de rechter wenden en hem vragen deze persoon huurder te laten worden.

BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN

Belangrijk is dat het woninghuurcontract schriftelijk tot stand wordt gebracht. Het moet bovendien verplicht geregistreerd worden, samen met de plaatsbeschrijving en andere eventuele bijlagen. Deze verplichte registratie behoort de verhuurder toe. Hij moet deze registratie uitvoeren binnen de 2 maanden na de ondertekening van het huurcontract. Houdt de verhuurder zich niet aan deze verplichting dan zal hij een boete moeten betalen.

Opgepast!

Men kan stellen dat de verhuurder zijn woning mag verhuren aan wie hij wil. Maar... toch zal hij moeten opletten dat hij niet overgaat tot discriminatie! Zo mag hij zich bijvoorbeeld niet laten leiden door huidskleur, geslacht, handicap, enz...

Verder mag hij alle informatie vragen die hij nodig vindt, zelfs naar het inkomen van de kandidaat-huurder mag hij vragen. Vragen naar het strafblad of de gezondheidstoestand mag de verhuurder niet.

TEKST SOLANGE TASTENOYE

 Juridisch adviesbureau Solange TastenoYE

TERUG NAAR DE ROOTS

OUTSOURCING

NAAR MAROKKO

Als je in België naar de klantenservice van jouw telefoonmaatschappij of softwareleverancier belt, is de kans steeds groter dat je naar Marokko wordt doorgeschakeld en dat een Vlaming of Nederlander met Marokkaanse roots jou verder helpt. Wonen en werken in Marokko blijkt populairder te worden onder jonge Marokkaanse Belgen. Europese bedrijven in Marokko rekruteren veel onder tweede- en derde-generatie Marokkanen uit Europa. Een vorm van arbeidsmigratie die hoge toppen scheert.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEK

ALTIJD WERK

Izza Hirouf is één van hen. Als HR-verantwoordelijke werft ze Nederlandstaligen aan bij NCC, een van oorsprong Belgisch callcenter in het Marokkaanse Casablanca. Izza groeide op in Antwerpen. Met een Marokkaanse vader en een Belgische moeder heeft ze gemengde roots. De kandidaten die ze aantrekt, hebben meestal eenzelfde achtergrond. "Het mooie weer en de jobzekerheid spreken velen aan. De lonen zijn naar lokale normen hoog, de kosten laag en het klimaat gunstig. Jonge werknemers kiezen voor het avontuur en de levenskwaliteit. Velen beseffen pas als ze hier wonen en leven, hoe Belgisch ze zijn. Ze kennen Marokko enkel als vakantieland. In het eerste jaar wordt er vaak vergeleken, in spreidstand tussen twee werelden, tussen

het oude en nieuwe leven. Zowel psychologisch als praktisch moet je het ene afsluiten en het andere aankoppelen."

Izza is 36 en verhuisde 4,5 jaar geleden naar Marokko. "Ik ben geboren en getogen in Antwerpen, opgegroeid in het Nederlands en leer sinds kort Arabisch. De enige band met Marokko was mijn vader. Ik was er voorheen slechts vier keer geweest. Ik heb me altijd Belg gevoeld. Ik verhuisde echt omwille van de job. Enkele vrienden gingen me voor en het sprak me aan, waarop ik ook de stap zette. Hun ervaringen strookten ook met de realiteit. De kosten zijn effectief aanzienlijk lager. En als Nederlandstalige in Marokko vind je sowieso werk. Ik dacht dat ik België fel zou missen, maar dat valt erg goed mee. Bovendien is er het leven onder de zon natuurlijk. Het klimaat in Casablanca is erg mild. Ook al is er een hittegolf, de zeebries is steevast aanwezig. Intussen ben ik gelukkig gehuwd hier en zie me niet zo snel terug verhuizen."

INTENS AVONTUUR

Vanwege het grote aantal Marokkaanse migranten in Europa is er een groeiende groep die de Europese talen vloeiend beheerst. En daar maken callcenters in Marokko gebruik van. Op sociale media wijzen

recruiters op het zonnige klimaat, de goede salarissen en het bruisende uitgaansleven. NCC is slechts één van de bedrijven die zich op de werving van medewerkers uit Vlaanderen en Nederland toelegt. "In Marokko geeft een job als callcenteragent aanzien. Sommigen keren met de opgedane werkervaring na enige tijd terug naar Vlaanderen, anderen besluiten permanent te blijven. Gemiddeld is het personeel echter bijzonder trouw."

Casablanca is het economische centrum van het land, maar er zijn ook grote contactcenters in Tetouan en Tanger, niet toevallig steden waar veel Belgen hun Marokkaanse roots hebben. "NCC Casablanca telt zo'n 250 agents en een aantal grote Belgische klanten, in de financiële sector, de service providing, maar ook een dispatchbedrijf en een luxewagenmerk doen beroep op onze diensten. Nederlandstaligen zijn goud waard. Mijn taak is mensen aantrekken en de hele selectieprocedure voeren. Daartoe ben ik erg actief op sociale media en werk ik samen met rekruteringbureaus. Ik ben ook het contactpunt op de werkvloer. In traditioneel Marokko zal een agent nooit direct een HR-director aanspreken. Voor sommigen is het aanpassen. Het is een andere manier van werken, lossier en vlakker ook."

"NEDERLANDSTALIGEN ZIJN GOUD WAARD."

NABIJHEID

De beweging van terugkerende Belgen met een Marokkaanse achtergrond startte rond 2010. Het is moeilijk in te schatten hoeveel Belgen het voorbeeld van Izza volgen, maar het aantal lijkt te groeien. "De nieuwsgierigheid naar het land van hun ouders en grootouders is groot. Sommigen spreken echter geen Arabisch en hebben dus iemand nodig die de processen toelicht. De Marokkaanse arbeidswet is behoorlijk complex. Een werkweek telt ook 44 in plaats van 38u. We hanteren uiteraard een aantal criteria. Vooreerst moet het Nederlands goed zijn, zowel gesproken als geschreven. Bij voorkeur heeft men ook een eerste professionele ervaring achter de rug. Maar daarnaast leiden wij hen volledig op. De opleidingen duren vier tot zes weken. De bedrijfs-cultuur en de cultuur eigen aan de klant wordt dan bijgebracht."

"Wie reeds in Marokko verblijft, nodig ik uit op bureau. Met anderen gebeurt de sollicitatie via Skype. We hebben ook een Nederlandstalige service en facility manager, die helpt bij de ontvangst en assisteert bij de huisvesting. Voor de klanten speelt onze stabiliteit zeker een rol. We noemen onszelf de NCC familie en maken het onze agents zo aangenaam mogelijk. We investeren in de groepsfeer en houden rekening met de ramadan en islamitische feestdagen. Dat we ons in dezelfde tijdszone als België en Nederland bevinden is belangrijk, net zoals de relatieve fysieke nabijheid. Klanten willen regelmatig langs kunnen komen. Dan is Marokko ideaal. Het is maar een paar uur vliegen."

**U werkt of stelt
personeel tewerk buiten de E.E.R.?
Wij zijn uw bevoorrechte partner.**

**pensioen
Geneeskundige verzorging
ongevallen...**

**RIJKSDIENST
VOOR SOCIALE ZEKERHEID**

Tel +32 2 509 59 59 contact@rsz.fgov.be
Victor Hortaplein 11 - 1060 Brussel

OVERZEESSE SOCIALE ZEKERHEID

Bijkomende inlichtingen op:
<https://international.socialsecurity.be>

EUROPEES PARLEMENT EN DEMOCRATISCH TEKORT

TEKST KRISTIEN LESAGE (JURIST SPAANS RECHT, BEËDIGD VERTALER-TOLK, POSTGRADUAAT EUROPESE STUDIES)

In de lente mochten we allemaal naar de stembus voor de Europese verkiezingen. Daardoor hebben we de laatste tijd gelukkig wat meer gehoord over het Europees Parlement, de grote vergetene in ons politieke landschap. In verschillende landen, België en Spanje bijvoorbeeld, werden de verkiezingen voor het Europees Parlement tegelijk georganiseerd met landelijke, gemeenschaps- of gemeentelijke verkiezingen. Vanuit een praktisch en financieel standpunt is dit zeker handig, maar zo blijven de Europese verkiezingen nog meer onder de radar...

DEMOCRATISCH TEKORT IN DE EUROPESE UNIE?

Er wordt wel eens gesproken over een democratisch tekort in de Europese Unie. De opbouw en de groei van de Unie, vanuit zuiver economische samenwerkingsverbanden tot een democratische rechtsstaat, is een uniek verhaal. En uiteraard moet verder hard gewerkt worden aan het democratische gehalte van de Unie. Toch is al veel vooruitgang geboekt in de democratisering van de besluitvorming.

ROL VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Het Verdrag van Lissabon, van kracht sinds eind 2009, heeft de wetgevingsbevoegdheid van het Parlement uitgebreid. Nu bestrijkt die meer dan veertig gebie-

den, bijvoorbeeld justitie, EU-fondsen, immigratie, energiezekerheid en landbouw. Het Parlement staat op gelijke voet met de Raad van ministers. Belangrijk is de bevoegdheid om samen met de Raad de volledige EU-begroting goed te keuren.

De Europarlementariërs kunnen internationale overeenkomsten goedkeuren of verwerpen, denk maar aan CETA, TTIP en het ACTA-verdrag (Handelsovereenkomst ter bestrijding van namaak), dat in 2012 definitief werd stopgezet. Bovendien kiest het Parlement de voorzitter van de Commissie, het "dagelijks bestuur" van de Unie.

Het Parlement is bevoegd om rekening te eisen van de Europese instellingen, als hoeder van het Handvest van de Grondrechten. Tenslotte staat het Europees Parlement in voor de bescherming van het recht op burgerinitiatief: een verzoekschrift met één miljoen handtekeningen om de Commissie op te roepen een wetgevingsvoorstel te doen.

EUROPESE LOBBY'S

Vaak wordt verwezen naar de lobby's als struikelblok voor de democratische werking van de Europese Unie. Ter bevordering van openheid en transparantie,

hebben het Europees Parlement en de Commissie samen een transparantieregister opgezet. Lobbyisten of belangenvertegenwoordigers moeten zich in dat register inschrijven om toegang te krijgen tot de Parlementsgebouwen. Er is ook een lijst van de contacten tussen (ingeschreven) lobbyisten en de commissarissen (of hun adviseurs). In het transparantieregister moeten de inkomsten vermeld worden van de belangenvertegenwoordigers en hun cliënten.

EUROPESE PUBLIEKE OPINIE

De publieke opinie is levensbelangrijk voor elk democratisch systeem, dat is in de Europese Unie niet anders. Politieke debatten over de Europese politiek, dagelijkse informatie over het reilen en zeilen van Europa in de media, diepgaande reportages over de rol en werking van de Unie... De Europese Unie is een levend geheel dat we als burgers, allemaal samen, elke dag opbouwen: een unieke structuur, met groeipijnen en tekortkomingen, maar evengoed grote verwezenlijkingen. We hebben dringend nood aan een Europese publieke opinie met voldoende kennis over de afgelegde weg en ruimte voor gegronde en opbouwende kritiek.

www.lesagespanje.com

Aan bovenstaande tekst kunnen geen rechten ontleend worden. De aanwijzingen hebben uitsluitend een algemene voorbeeldfunctie en kunnen niet rechtstreeks toegepast worden. Concrete situaties moeten worden voorgelegd aan een specialist. Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die uit mogelijke verkeerde interpretatie van deze tekst, uit onjuistheden of onvolledigheid zou kunnen voortvloeien.

De Rwandese oogkliniek van Piet Noë

Toen oogarts Piet Noë in 2017 door zijn collega's artsen/specialisten werd uitgekozen tot Specialist van het Jaar, kon zijn geluk niet op. Niet zozeer omwille van de persoonlijke onderscheiding, wel omdat hij de 7.500 euro die aan de prijs verbonden was, goed kon gebruiken om zijn levensdroom te realiseren: een ooghospitaal bouwen in Rwanda. Het Rwanda Charity Eye Hospital is ondertussen operationeel.

TEKST EN FOTO HENK VAN NIEUWENHOVE

VASTE OVERTUIGING

VIW nam een kijkje. De site is gelegen in het Kamonyi district op een steenworp van de hoofdstad Kigali. Exact tien jaar geleden kwam de oogarts aan het hoofd van de oogafdeling van het ziekenhuis van Kabgayi, amper een 30 kilometer van het nieuwe Rwanda Charity Eye Hospital. In 2004 had hij zijn geboortestad Oudenaarde reeds vaarwel gezegd om in het buurland Oeganda te gaan werken. "Toen ik geneeskunde ging studeren was dat met de vaste overtuiging, gedreven door mijn geloof, naar de derde wereld te trekken".

Het ooghospitaal ligt op een heuvelkam van waar je de omliggende dorpen kan aanschouwen, de vrouwen in kleurrijke gewaden die met de schoffel op de schouder naar het veld trekken, mannen die enorme vrachten op het hoofd of op de schouders dragen, joelende kinderen in verschillende uniformen. Van de hoofdstad Kigali zie je hier niets. "De stad deint zo snel uit dat het ziekenhuis over enkele jaren in stedelijk gebied ligt. Kigali lijkt een westerse en welvarende stad, maar eens je de hoofdstad verlaat zie je de armoede. De grote meerderheid van de gezinnen heeft amper 40 tot 50 euro per maand. Gelukkig hebben de meesten een kleine plantage met bananen, maniok, zoete aardappelen, bonen en sorgo, een graansoort waarmee iedereen zelf bananenbier of urwagwa brouwt."

REGULAR & PRIVATE PATIENTS

Met veel enthousiasme loodst Piet Noë ons door de gebouwen. "Het ziekenhuis zal ongeveer 3.000 m² bebouwde oppervlakte tellen. Het wordt een hospitaal voor twee groepen patiënten: de patiënten die verzekerd zijn via de 'mutuel de santé', de zogenaamde regular patients, en de meer gegoeden met privéverzekeringen die een grotere factuur te betalen krijgen, de private patients. Sedert 2005 is iedereen in Rwanda verplicht aan te sluiten bij een of andere zorgverzekeraar. Zowat 80% van de bevolking sluit aan bij de 'mutuel de santé': per persoon kost dat ongeveer 3.000 Rwandese frank, ofwel 3 euro. Zonder de patiënten die meer betalen kunnen we het ziekenhuis niet runnen. De verhouding bedraagt ongeveer drie patiënten met 'mutuel de santé' tegenover één patiënt met een privéverzekering. Dit wordt geen commercieel ziekenhuis, wel een zelfbedruipend privéziekenhuis met sociaal karakter."

GELIJKE MEDISCHE ZORGEN

Kostprijs van het ziekenhuis: 1,5 miljoen euro. "Al mijn spaargeld zit hier in", zegt Piet Noë. "Het project wordt gefinancierd met eigen kapitaal, schenkingen van vrienden en familie die zich verenigd hebben in de vzw Licht in het Duister." Het nieuwe ziekenhuis kan 80 patiënten huisvesten en is zeer goed uitgerust. We kunnen zowat alle oogoperaties uitvoeren: cataract- en glaucoomchirurgie, maar ook ooglid- en orbitachirurgie, oogoperaties bij kinderen, netvlieschirurgie.

Zowat 1 procent van de bevolking is blind of slechtziend, in België is dat ongeveer 0,1 procent. "De meeste blinden kunnen met een eenvoudige cataractingreep geholpen worden. Ook oogkanker bij kinderen (retinoblastoom) kunnen we behandelen middels chemotherapie, lokale behandelingen (laser, cryo) en chirurgie. In België overleeft 98 procent van de patiënten met retinoblastoom, in Rwanda is dat momenteel tussen 50 en 60 procent omdat velen zich pas in een gevorderd stadium laten onderzoeken. Wat al een hele verbetering is want niet zo lang geleden overleefde niemand."

GEZOCHT: CATARACTCHIRURG(EN)

Het Rwanda Charity Eye Hospital werd eind 2018 officieel geopend door de minister van volksgezondheid van Rwanda, Dr. Diane Gashumba. "We waren heel erg vereerd met de aanwezigheid van de Belgische, Nederlandse, Koreaanse en Franse ambassadeur en vele andere hoogwaardigheidsbekleders, zoals de gouverneur van de Zuidelijke Provincie, politieke, militaire en religieuze autoriteiten." Een van de grote problemen in Rwanda is het geringe aantal oogartsen. Momenteel zijn er 14 voor 12 miljoen inwoners. Vorig jaar nog 18. Sommigen vertrekken naar het buitenland. België telt er circa 1.000 voor zowat evenveel landgenoten. In het Rwanda Charity Eye Hospital kunnen Afrikaanse oogartsen een subspecialisatie volgen voor bepaalde operaties.

Misschien hebben Vlaamse oogartsen wel zin in een boeiende ervaring?

Info: www.rceyehospital.com

Steunen kan via vzw Licht in het Duister - BE72 4748 1689 3116 – met vermelding "Rwanda Charity Eye Hospital" Contact: lieve.haelewyn@telenet.be

BAND TUSSEN BUREN DE VLAAMSE SLEUTELFIGUREN

Vlaanderen en Nederland hebben een intense relatie. Niet alleen onze economieën zijn sterk vervlochten, Nederland is veruit de grootste toeristische herkomstmarkt voor Vlaanderen, we delen bovendien een flink stuk geschiedenis en cultuur, en we spreken dezelfde taal. Dit alles vraagt om een doordachte strategische visie. De Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Nederland groeide uit tot de spin in dit web. Voldoende stof voor een gesprek.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEKHE

Een rondetafelgesprek met vier heren en een dame. Het zijn de Vlaamse sleutelfiguren in Nederland: de Algemeen Afvaardigde van de Vlaamse Regering (AAVR) Filip D'havé en zijn adjunct Natasja Duhem, Vlaams Economisch Vertegenwoordiger Dirk Verlee, Directeur van Toerisme Vlaanderen & Brussel Dirk Mertens en Directeur van Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond Bart Govaert. In hun woordenboek staan dezelfde werkwoorden met stip aangeduid: netwerken, lobbyen, bemiddelen en promoten.

Het team van de Algemene Afvaardiging in Den Haag met uiterst links op de tweede rij Natasja Duhem

BEWUST BETROKKEN

Bevlogen zetten ze Vlaanderen met een sterk verhaal op de kaart, een merkverhaal van baanbrekend vakmanschap. De Vlaamse diplomatie is als een spin in het web, een wegwijzer en wegbereider. Het vluchtige maken ze tastbaar, waarbij samenwerking het bindende recept is. Vlaamse diplomaten zijn de ogen en oren van de Vlaamse Regering in het buitenland: ze overleggen en onderhandelen met partners, detecteren kansen voor samenwerking, rapporteren over belangrijke ontwikkelingen en staan in voor de protocollaire vertegenwoordiging en het woordvoerderschap van de Vlaamse Regering. In tijden dat politiek een hopeloos kluwen lijkt, voelen ze de polsslag. Diplomaten zijn geen beeldenstormers, maar blijven altijd *on speaking terms* terwijl ze het landschap ontminnen.

Afgelopen najaar vierde Vlaanderen de 25ste verjaardag van haar buitenlands beleid. Het kreeg in 1993 de bevoegdheid om autonoom verdragen te sluiten en om eigen diplomaten uit te sturen. Geleidelijk aan werd een diplomatiek netwerk uitgebouwd met 13 algemeen afgevaardigden en meer dan 100 economische vertegenwoordigers. Zo worden internationale initiatieven op elkaar afgestemd, worden kwalitatieve opportuniteiten voor internationale samenwerking aangereikt en draagt het buitenlands beleid bij tot een beter begrip van Vlaanderen als autonome deelstaat. Dat Vlaanderen beter wordt van haar buitenlands beleid staat buiten kijf. Elk binnen hun domein benadrukken de tafelgenoten de meerwaarde van internationale samenwerking. Dit op alle beleidsvlakken die een significante impact hebben op onze samenleving.

NEVER WASTE A GOOD CRISIS

Filip D'havé: "De Scheldeverdragen, die onder meer de bereikbaarheid van de Antwerpse haven moesten verzekeren, zorgden ooit voor hoogspanning tussen Vlaanderen en Nederland. Maar het bewees ook dat een crisis relaties niet enkel op scherp stelt, maar ze ook kan versterken. Idealiter groeit de logistieke connectie tussen de havens van Antwerpen en Rotterdam verder uit tot een win-win situatie. Economische belangen zijn niet gebonden aan grenzen. Er zijn gemeenschappelijke belangen binnen de Deltaregio. Uiteindelijk overtrof de politieke toenadering toen onze stoutste dromen. Het legde de kiem voor een eerste gemeenschappelijke handelsmissie met aan het hoofd de Vlaamse en Nederlandse minister-president. Er ontstond een dynamiek die tot

nader order niet werd teruggeschroefd. Never waste a good crisis. Je bent diplomaat in goede en slechte tijden. Je moet soms door het stof, dan is het mollenwerk achter de schermen.”

“De grootste toegevoegde waarde als diplomaat lever je in tijden van crisis. In goede tijden wordt het belang op langere termijn duidelijk. Het diplomatieke werk stimuleert grensoverschrijdende gemeenschappelijke intenties. Een goed diplomaat behoudt het overzicht en denkt aan de bredere relaties.” Natasja Duhem: “Wij kijken verder dan de dag van morgen, met de blik op het ruimere perspectief. Wat zijn de grote uitdagingen die ons te wachten staan en hoe vermijden we daar navelstaarderig mee om te gaan? We hoeven elkaar nu niet om de hals te vallen, maar van een rationele koopmansgeest wordt Vlaanderen zeker niet slechter. We hebben onze gedeelde geschiedenis en onze cultuur als basis, maar een volwassen buitenlands beleid kijkt ook naar het ‘welbegrepen gedeeld eigenbelang’ zoals Axel Buyse, huidig AAVR bij de Europese Unie, het ooit omschreef.”

HANDELSBETREKKINGEN

Exporteren, op zoek gaan naar een partner of een filiaal openen over de grens, het is logisch dat Nederland als dichtste buur snel op de radar verschijnt als potentiële doelmarkt. Maar net zoals onze gewoontes verschillen, is ook de kijk op zakendoen verschillend. De slogan ‘Vlaanderen is internationaal ondernemen’ omschrijft het krachtig en voor Dirk Verlee is de meerwaarde van Flanders Investment and Trade zonneklaar: “We bevorderen de handelsbetrekkingen vanuit twee pijlers, met name onze exporteurs begeleiden naar de Nederlandse markt en Nederlandse investeerders toegang verlenen tot Vlaanderen. We informeren, sensibiliseren en maken de internationale ambities concreet. Het geeft voldoening als je een investering naar Vlaanderen haalt of een Vlaams product bij een van de grote Nederlandse retailers in de markt ziet liggen. Koopmansgeest en economische diplomatie zijn gelinkt. Het feit dat wij samen huizen in de Afvaardiging en een diplomatiek statuut hebben, opent deuren.”

“De Nederlandse manier van werken en zakendoen is behoorlijk direct. Nederlanders houden van heldere communicatie. Maak daarom uw standpunt duidelijk tijdens de vergadering, niet erna. Ze zullen u meteen hun - naar ons aanvoelen misschien soms ongezoeten - mening geven en verwachten van u hetzelfde. Gezien de geografische nabijheid werken Vlaamse ondernemingen vaak met eigen verkopers in Nederland. Dit kunnen Belgen zijn, maar best werf je wel een Nederlander aan. Natasja Duhem: “Onder meer om in te spelen op die verschillende benadering, zitten we als vier pijlers van de Vlaamse Vertegenwoordiging. We hebben zoveel raakvlakken en het helpt elkaanders activiteiten te kennen. Het is zonneklaar: cultuur is een vorm van toerisme en toerisme is economie. We delen bovendien hetzelfde merkverhaal van baanbrekend vakmanschap.”

V.I.n.r.: Dirk Mertens, Filip D'havé, Dirk Verlee en Bart Govaert

REIZEN NAAR MORGEN

De langste staat van dienst aan de Koninginnegracht in Den Haag heeft Dirk Mertens: “Ik zag het toerismeveld grondig wijzigen. Het draait minder om meer, meer, meer. Vlaanderen investeert vandaag in het juiste duurzame toerisme. Wij geloven sterk in de globale positieve kracht van toerisme. Met natuurlijke groei is niets fout, en Nederland zal voor Vlaanderen wel altijd de grootste herkomstmarkt blijven, maar we focussen wel op duurzame meerwaardecreatie. De vernieuwers schrijven de toekomst. Idealiter transformeert het toerisme nog verder. Het netto-rendement neemt aan belang toe, waarbij rekening gehouden wordt met milieu-kosten, onze ecologische voetafdruk, ... Nederland is voor Vlaanderen een mature markt, waar wel nog kansen liggen. We moeten vermijden dat er in Vlaanderen een negatieve reflex ontstaat omtrent toerisme. Daarom zetten wij in op de intermenselijke en interculturele uitwisseling van ervaringen en belevingen.”

“We zetten uiteraard in op bestemmingspromotie en bespelen de media met onze sterktes. Qua thematiek maken wij duidelijke keuzes. Voorbij de platgetreden paden. Een gemiddelde Nederlander vindt zijn weg in Vlaanderen. De balans zoeken en houden tussen bezoeker en bewoner. Massatoerisme bewijst ons geen dienst. Reizen naar morgen houdt in dat er rekening gehouden wordt met de draagkracht van de betrokken bestemming en de impact op de lokale gemeenschap. Bestemmingen moeten floreren. Daarom zetten we ook in op de Nederlandse culturele meerwaardezoeker, zowel qua eet- en drinkcultuur, als wat fiets- en wielercultuur en cultuur met de grotere C betreft.”

KRUISBESTUIVING WERKT

Vlaanderen is een exportregio, niet enkel industrieel, maar ook cultureel. Vooral jonge makers krijgen in Nederland een plek, een springplank. De Brakke Grond is een smaakmaker en haar directeur Bart Govaert maakt zich sterk dat het cultuurhuis als culturele vrijplaats zijn plek verdient. “Wij stellen de makers centraal. Door gerichte ondersteuning te bieden of goedgekozen samenwerkingen aan te gaan en makers op het juiste moment het vertrouwen, de hulp én de ruimte te geven. Zij krijgen zo voet aan de grond in een van de belangrijkste theaterzones van Amsterdam. Die presentatiefunctie koesteren we. Als netwerkorganisatie willen we het spannendste uit Vlaanderen koppelen aan Nederlandse programmatoren. We zetten ook onze eigen infrastructuur in. Zo creëren we een blijvende opwinding voor wat uit Vlaanderen komt.”

“Onze kracht ligt in het combineren van het beste van twee werelden. We zijn hier verankerd en kunnen ons huis gebruiken als hefboom, een scharnierpunt tussen de twee lage landen. Net zoals een diplomatiek statuut opent onze locatie deuren. Er was een tijd dat Vlamingen qua cultuur naar Nederland keken, vandaag is het een wisselwerking. Het evenwicht is breder en ruimer dan vroeger. Het rijke culturele patrimonium en het hedendaags cultureel aanbod vanuit Vlaanderen oefenen een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit op het buitenland. Door de bril van het buitenlands beleid bekeken, vormt cultuur een perfect ‘smeermiddel’ voor het verdiepen van politieke, diplomatieke en zakelijke contacten.”

Meer info: vlaandereninnederland.be

VIW in het buitenland

Onze 82 VIW-vertegenwoordigers adviseren niet alleen Vlamingen met emigratieplannen, ze organiseren ook regelmatig activiteiten. Een impressie van de voorbije maanden.

#2

#4

#5

#7

#1

#3

#6

LEGENDE

#01 EN #02

Vertegenwoordigster Veerle Waeterloos organiseerde in samenwerking met Koen Haverbeke (Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering) een pianoconcert van Jef Neve en Olivia Trummer in Keulen.

#03 Vertegenwoordiger Brecht Calliau was aanwezig op enkele activiteiten van de Prinselijke Missie in Mexico en ontmoette er onder andere Jean Marie Pfaff.

#04 EN #05

Een vol Vlaams Huis in New York voor de jaarlijkse quiz, georganiseerd door vertegenwoordigster Emma de Muelenaere met de steun van Yves Wantens, Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering.

#06 Vertegenwoordigers Anja en Yuri deden met de Vlamingen in Las Vegas de "rail explorer".

#07 Vertegenwoordigster Hilde Van Doren hield een paas-brunch in Rome.

A law firm built around people

Fieldfisher is a European law firm with market leading practices in many of the world's most dynamic sectors. Our network has more than 1,550 people operating across our 25 offices.

Amsterdam
Barcelona
Beijing
Belfast
Birmingham
Bologna
Brussels
Dublin
Düsseldorf
Frankfurt
Guangzhou
Hamburg

London
Luxembourg
Madrid
Manchester
Munich
Milan
Paris
Rome
Shanghai
Turin
Venice
Silicon Valley

Our Brussels office is full service and gathers around 42 lawyers, including 19 partners who specialise in 13 major areas of business law, i.e. Arbitration and mediation, Corporate & M&A, Competition, Data Protection, Dispute Resolution, Employment and Mobility, Energy, Environment, EU Regulatory, Intellectual Property, International trade, Technology, Outsourcing and Privacy.

Our Employment law practice is especially recognised for its expertise in international mobility of employees: we advise Belgian and foreign (multi-national) companies with the international mobility of their employees within Europe or elsewhere with drafting the expatriation policies and contracts, social security benefits, request for immigration documents, etc).

Contact

Stefan Nerinckx
Partner
Tel: +32 2 742 70 00
Email: stefan.nerinckx@fieldfisher.com

“ Clients highlight the *“insightful and clear advice”* of the team and appreciate the firm’s utilisation of its *“very efficient global network.”* Sources praise the lawyers for being *“extremely reliable and flexible,”* in addition to their *“creative and solution-driven”* approach. ”

Chambers Europe 2019, Employment Law chapter

MODERNE NOMADS

In 2007 werd het boek “The 4-hour work week” een wereldwijde bestseller. Het veranderde onze kijk op werken. We leven niet langer om te werken, maar zien leven en werk ook niet meer per definitie volledig gescheiden. Werkgevers worden minder rigide waardoor flexibel werken (zowel qua tijd als locatie) langzaam maar terrein wint op de klassieke 9-to-5.

TEKST ANNE CRUYT

Het klinkt als een droom: de wereld rondreizen zonder je job op te geven. Met een laptop en een internetverbinding kan je in principe van overal ter wereld werken. Met het westers loon leef je op andere continenten bovendien als een koning. Velen proberen het als freelancer of worden influencer: ze hebben zoveel volgers op sociale media dat ze goed betaald worden om reclame te maken voor producten op hun Instagrampagina.

Een internationale carrière spreekt aan en is een middel om emigratieplannen te vergemakkelijken. We noemen de groeiende groep reizende werknemers “moderne nomaden” of “digital nomads”.

Verderop in dit magazine lezen we dat het administratief niet altijd zo eenvoudig is om zomaar de wereld rond te reizen en toch in orde te blijven met sociale zekerheid en belastingen. Tenzij je als zelfstandige kan factureren aan een groot en betrouwbaar klantenbestand en regelmatig terugkeert naar België, beland je snel in een grijze zone.

DIGITALE INWONERS

Sommige landen springen echter gretig in op de digital nomad-trend. Estland is wereldwijd gekend voor zijn digitalisering. Het is de geboorteplaats van Skype, alle overheidsdiensten (behalve trouwen, scheiden en vastgoedtransacties) zijn er digitaal; zelfs stemmen. Het heeft als eerste land “e-residency”: men kan digitaal inwoner worden van het land. Momenteel zijn er zo’n 14.000 e-residents in Estland en het grootste deel van hen heeft via het digitaal inwonerschap ook een zaak opgestart en betaalt belastingen in Estland, zonder er fysiek aanwezig te zijn. In de eerste drie jaar dat het programma bestond, heeft het Estland al 14,4 miljoen euro opgebracht; voor elke euro die de overheid in het programma investeerde, kreeg ze er honderd terug.

Eind dit jaar wil de Estse regering nog een stap verder gaan en plant het de invoering van een “nomad visa” voor zijn e-residents. Naar schatting 10% van de digitale inwoners zullen dan ook tijdelijk fysiek in het land komen wonen. Het idee is simpel: omdat de buitenlandse digital nomads geen werknemer zijn van een lokaal bedrijf, nemen ze geen arbeidsplaatsen in. Ze spenderen echter wel geld en geven zo de lokale economie een boost. Digital nomads kunnen 365 dagen in Estland verblijven en krijgen toegang tot het 90-dagen-Schengenvisum, waardoor ze tijdens die periode ook kunnen rondreizen.

Andere landen maken voorzichtige stappen richting een gelijkaardige migratiewetgeving. In Duitsland kan je zowel een “artist visa” als een “freelancers visa” aanvragen. Berlijn trekt al decennialang het profiel aan dat nu aan de digital nomads wordt toegeschreven. Via dit visum omzeilen derdelanders ook het vervelende 90-dagen-Schengenvisum en kunnen ze vrij rondreizen in Europa.

Voor jongeren tussen 18 en 30 jaar zijn de befaamde “working holiday” visa een gemakkelijke manier om rond te trekken in Australië, Nieuw-Zeeland, Canada, Zuid-Korea en Taiwan zonder er per se bij een lokale werkgever tewerkgesteld te worden.

Dan is er ook nog Spitsbergen, een Noors eilandenarchipel dat wanhopig op zoek is naar nieuwe inwoners. Zin om op een van de meest afgelegen, donkere, koude en dure plaatsen ter wereld te wonen? Zich vestigen op Spitsbergen is heel simpel en een visum, verblijfsvergunning en werkvergunning bestaan er niet. Iedereen welkom dus!

Met de laptop de wereld rond

In februari reisde ze een hele maand door Egypte, toen we haar interviewden was ze net terug van een weekje Londen en binnenkort vertrekt ze voor drie weken naar Georgië. Het is op een zonnige lentedag dat we met Lisa afspreken in een cafeetje in Gent. “Ik werk dit nog even af en then I’m all yours” klinkt het met haar laptop op haar schoot.

TEKST JULIE DE BECKER

Lisa, 27 jaar, woont in Gent, is sinds een jaar *location independent*. Dat betekent dat ze niet locatiegebonden is om te kunnen werken, maar wel nog een vaste stek heeft. De volgende stap? *Digital nomad* worden. Rondreizen zonder vaste plek met alleen een laptop, gsm en camera. Lise studeerde eerst Taal- en Letterkunde en daarna meertalige bedrijfscommunicatie met het oog op een meer praktische richting om verder te gaan in de communicatie en daarna in de sales. “Allemaal een bewuste keuze” klinkt het. “Ik wilde altijd al mijn eigen bedrijf opstarten, daarvoor moest ik wel weten hoe het er in dat wereldje aan toegaat”.

GELUK BIJ EEN ONGELUK

Op een gegeven moment vielen in het bedrijf waar Lisa werkte heel wat ontslagen en Lisa was één van de werknemers die moest vertrekken. Een geluk bij een ongeluk, want de job was eigenlijk niets voor haar. Dit was voor Lisa dé opportuniteit om met haar grote droom aan de slag te gaan. Een jaar geleden startte Lisa haar eigen copywriterbedrijf. Lisa de zelfstandige copywriter was geboren. Via haar blog en netwerkevents heeft Lisa haar eerste klanten binnengehaald. Ze (her)schrijft websites, maakt blogposts, doet aan storytelling, SEO, crisiscommunicatie en helpt met communicatiestrategieën. “Ik heb altijd gezegd dat ik wilde schrijven en zelfstandige wilde worden, dan kom je daar bijna automatisch op uit.” De plannen om digital nomad te worden liggen nu nog even stil. “Mensen werken nog altijd liever met iemand die ze persoonlijk hebben ontmoet, kennen en vertrouwen.” Op dit moment is ze nog te hard nodig in België, ze moet nog te vaak persoonlijk naar klanten toe maar eens het grootste deel van haar klanten en contracten online gaat, kan dat wel. “Het zou jammer zijn om weg te gooien wat je hebt opgebouwd als je het perfect kan combineren.” Ze wil er echter ook geen vijf jaar meer mee wachten. “Het digital nomad gedeelte is sowieso een plan voor 2020” klinkt het vastberaden.

HET POSITIEVE EN NEGATIEVE

Gevraagd naar de positieve kanten van location independent werken, antwoordt ze voluit “de vrijheid”. De vrijheid om te gaan en staan waar ze wil. In februari is ze een maand naar Egypte vertrokken om te ontsnappen aan de Belgische winter. “Meer dan mijn fototoestel en computer heb ik niet nodig om te kunnen werken.” Ze leert ook constant nieuwe mensen kennen en elke dag als zelfstandige copywriter is anders, wat het zo leuk en spannend houdt. Ook al kan Lisa eender wanneer kiezen om te vertrekken en laat haar job het toe vanuit elke hoek van de wereld te werken (“zolang er maar wifi is”), is het zeker niet altijd gemakkelijk. “Ik heb in Egypte ondervonden dat mijn reisschema te strak was, ik kwam op plekken waar ik van alles wilde bezoeken maar omdat ik tussendoor moest werken, lukt dat niet. Bij een gewone reis is dat anders, dan heb je wel ruim de tijd.”

HET KOMT NIET UIT DE LUCHT GEVALLEN

Terwijl Lisa's broer een huis en een hond heeft gekocht, plant Lisa alweer haar volgende trip. Twee compleet verschillende mensen die iets volledig anders in het leven willen, maar wel twee handen op één buik. “Onze ouders hebben ons altijd gestimuleerd naargelang de dingen die wij graag deden. We moeten ons nooit verantwoorden en ze hebben ons nooit een bepaalde mentaliteit opgelegd, ze geven ons wel advies ook al hebben we dat niet altijd nodig” vertelt ze lachend. Binnenkort vertrekt ze enkele weken naar Georgië samen met een vriendin. De weken ervoor moet er extra hard gewerkt worden om de deadlines van die weken zo goed mogelijk te halen. “Het is een kwestie van goed te plannen, maar mijn vrienden begrijpen wel dat ik soms even mijn laptop neem om te werken of dat ik vroeger opsta zodat ik de rest van de dag mee kan.” “We zijn allemaal anders, willen elk andere dingen en het is leuk dat we elkaar daarin kunnen steunen.” Ook al begrijpt niet iedereen het altijd en denken ze vaak dat ze een beetje gek is. In België wordt er heel hard de nadruk gelegd op het huisje-tuintje-kindje-carrière. Iets waar Lisa tegenin gaat met wat ze doet, iets wat je moet durven en wat je stap per stap doet.

“Het komt ook niet uit de lucht gevallen wat ik nu doe. Ik heb altijd al gezegd dat ik een eigen bedrijf wil. Ik heb altijd al gezegd dat ik een lange reis wil maken. In plaats van een reis te maken neem ik nu gewoon mijn laptop mee en reis ik al werkend de wereld rond.”

Je kan Lisa's verhalen volgen op clumsystraycat.com.

📍 www.instagram.com/clumsystraycat/

Als beginnende copywriter legde Lisa heel wat connecties via de conferenties van Traverse, een netwerkevent dat mensen samenbrengt om van elkaar te leren. Mensen die willen investeren in hun vaardigheden, hun campagnemogelijkheden willen vergroten en connecties willen leggen zijn bij Traverse aan het juiste adres. Jaarlijkse vindt de conferentie in telkens een ander land plaats. Dit jaar kwamen bloggers, youtubers, instagrammers, copywriters, fotografen en makers van digital content uit de hele wereld samen in Italië voor een reeks lezingen, workshops, masterclasses, panels, één op één en nog veel meer.

Meer info op traverse-events.com. 🌐

Grenzeloos vertrouwen

“Ik verleg liever mijn grenzen dan dat ik voor continue zekerheid ga.” Met die overtuiging doorkruiste Laure Humblet (24 jaar) op jonge leeftijd al een indrukwekkend aantal landen. Van Jordanië tot IJsland en van Palestina tot New York. Met een pak rijst onder haar arm en gebruikmakend van couch surfing zorgt de Belgische dat ze met een minimaal budget toch de meest fascinerende plekken ter wereld kan leren kennen.

TEKST ANNA SWAGERMAN

Met een vader afkomstig uit Wallonië en een Vlaamse moeder reisde Laure van jongs af aan heel wat af in eigen land. Maar België voelde al gauw begrensd. “Mijn schooltijd bracht ik door op een jezuïeten-college, waar ik regelmatig ervaarde dat emoties werden opgekropt. Ik ben van nature een open en sociaal persoon. Als ik terugkijk op die tijd, was de sfeer soms benauwend.” Zodra Laure de kans krijgt, verhuist ze dan ook naar de hoofdstad Brussel, waar ze haar master in Communicatiewetenschappen behaalt. Een toffe internationale stad, maar toch wel het kleinere broertje van Berlijn, aldus Laure. In het kader van een Erasmusprogramma wordt ze verliefd op de Duitse hoofdstad. “Berlijn voelde direct als een thuis. Het is een meltingpot van zoveel verschillende culturen. Je ontmoet dagelijks mensen die je uitdagen in je manier van denken.”

WERELDWIJDE AMBITIE

Nadat ze haar studie heeft afgerond is Laure vastberaden om naar Berlijn te verhuizen, maar eerst wil ze een paar jaar werkervaring opdoen en de Duitse taal meester worden. De buitenlandkriebels zijn echter zo sterk dat ze zich oriënteert op een baan met internationale mogelijkheden. Via Club Med werkt de avontuurlijke Vlaamse een periode in verschillende vakantieverblijven over de hele wereld. Ze maakt van de gelegenheid gebruik om met de internationale gasten te babbelen, en al gauw staat haar adressenboek vol met mensen die haar graag hun thuisland willen

laten zien. Voordat ze de verhuizing naar Berlijn in gang zet, besluit Laure daarom eerst haar vleugels uit te slaan en de rest van de wereld te ontdekken. Als young professional beschikt ze niet over een groot budget, maar dat weerhoudt haar er niet van een ambitieuze wishlist op te stellen van plekken die ze wil bezoeken. “Ik kon me niet altijd de meest luxe slaapplekken of maaltijden permitteren, maar als je 's avonds naar een prachtige sterrenhemel kijkt, dan weet je waar je het voor doet.”

Laures reis begon in Israël, gevolgd door Jordanië, Zuid-Afrika, Brazilië, Canada, New York en eindigde in IJsland. De eerste weken op reis waren meteen een schot in de roos. “Ik had in Israël wat lokale vrienden gemaakt, die me geweldige reistips gaven. Op hun aanraden ging ik door naar Jordanië. Dit land heeft me echt overweldigd als het gaat om archeologie. De ruïnestad Petra is een plek uit duizenden. Een verborgen schat midden in de bergen, waar de huizen zijn ingegraven door de aardbevingen in het gebied. Het idee dat de Romeinen daar zijn gepasseerd en er daarna niemand meer in deze eeuwenoude stad heeft geleefd, vind ik fascinerend.”

VERBINDING ZONDER VOORORDELEN

Laures avontuurlijke aard zorgt er ook voor dat haar verblijf in Brazilië de nodige verrassingen in petto heeft. “Veel mensen waarschuwden me, en er gaan continu verhalen de ronde waarmee je schrik wordt aangejaagd. Maar ik laat me niet snel afschrikken en wil dingen zelf aan den lijve ervaren.” Met name de favela's in Rio de Janeiro waren volgens velen een no-go area. Samen met een Mexicaanse reisgenoot en twee dames uit Duitsland maakte Laure een hike in de bergen van Rio, waarna ze bij het afdalen een sloppenwijk passeerden. “Ik houd wel van een beetje avontuur en we besloten in een lokale bar te stoppen om een drankje te drinken. Dit mondde uit in een geweldige avond. We werden uitgenodigd voor een plaatselijke barbecue en ik heb nergens in Brazilië zoveel gelachen, gedanst en van geweldige muziek genoten. De mensen vonden het frappant dat we ons voor hen openstelden. Ze vertelden dat ze zich vaak gestigmatiseerd en bekeken voelden. Dagelijks passeren hordes toeristen, zonder ook maar enige vorm van oogcontact te maken.” Laure beseft maar al te goed dat dit soort acties in het buitenland gepaard gaan met enige risico's; maar liever het avontuur aangaan dan dat de kans op een bijzondere menselijke verbinding mislopen.

“Voor mij is het grootste geschenk van reizen toch wel het veranderen van je wereldbeeld. Ik realiseer me dat we in België vaak over nutteloze zaken klagen. Wat we als struikelblok ervaren, worden in perspectief geplaatst als je merkt met hoe weinig materiële zaken je eigenlijk toekunt. Ik reisde rond met drie T-shirts, en leefde op simpele rijstmaaltijden, maar de magische ervaringen die je opdoet, zijn het meer dan waard. Het heeft me doen beseffen dat er overal ter wereld vriendelijke mensen zijn, waar je op kunt bouwen. Voortaan als ik zelf door toeristen aan m'n jasje wordt getrokken omdat ze iets willen weten, neem ik uitgebreid de tijd om hen te helpen.” Ook in Palestina werd Laure hartelijk verwelkomd. Ze sliep op de bank bij een paar bevriende locals, die haar vertelden dat ze aan de lopende band te maken hebben met discriminatie en wantrouwen. “Mensen associëren Palestina vaak met aanslagen en terrorisme, en sluiten hun ogen voor al het moois wat de cultuur te bieden heeft. Dat ik me openstelde om tijd met hen door te brengen en ervaringen uit te wisselen werd echt gewaardeerd.”

NEERSTRIJKEN IN BERLIJN

Er zijn nog veel landen die Laure wil leren kennen, en ze speelt regelmatig met het idee om locatieafhankelijk te werken. Maar na het zien van de zoveelste prachtige waterval en bergtop, treedt er ook een gevoel van verzadiging op. Terugkeren naar België voelt echter niet als een optie en Berlijn heeft het hart van de Vlaamse gestolen. Via vrienden heeft ze onlangs een mooie woonruimte gevonden in de wijk Moabit. Dit is vrij uniek, want net als in veel andere Europese steden wordt het vinden van een betaalbaar huis in Berlijn steeds lastiger. Ook in de stad die bekend staat om zijn rafelranden maakt gentrification en de stijging van huurprijzen zijn opmars. Maar dat weegt voor Laure niet op tegen de kwaliteit van leven die ze ervaart.

“Ondanks dat ik nu op een vaste plek neerstrijk, voel ik me in Berlijn continu uitgedaagd om mijn wereldbeeld bij te stellen. Mensen hebben hier zo'n vrije manier van denken. Waar ik me in België soms genegeerd voel om openlijk over een thema als seksualiteit te spreken, voel ik me hier ondersteund om me vrij te uiten.” Ook de manier waarop haar Berlijnse vriendengroep hun leven vormgeeft, sluit aan bij Laures idealen. “Natuurlijk is het fijn om wat geld achter de hand te hebben, maar ik werk om te leven, niet andersom. Dat ik om twee uur 's middags de deur van het kantoor achter me dichttrek, is niet voor iedereen gemakkelijk te begrijpen. Ik vind het echter belangrijk om me op diverse vlakken te ontwikkelen. Na mijn werk maak ik graag een wandeling in de natuur of verken mijn creatieve talenten. En zijn zoveel dingen die je als mens buiten en binnen jezelf kunt ontdekken.”

GLOBAL NOMADS – WERELDWIJDWERKEN

WereldWijdWerken lijkt weer helemaal in. De mogelijkheden zijn eindeloos en grenzen zijn onbestaande. Zeker voor personen werkzaam in de IT-sector kan elke plaats op aarde dienen als werkplaats. Vandaag de dag kiezen veel mensen ervoor de wijde wereld in te trekken, niet alleen om te reizen maar ook om voet op onbekende bodem te zetten en nieuwe professionele uitdagingen aan te gaan. De stap naar het buitenland is snel gezet, maar brengt toch een aantal gevaren met zich mee. Kan men België zomaar verlaten als een dief in de nacht? We doelen hier op de consequenties van een ondoordacht vertrek op zowel fiscaal vlak als op vlak van sociale zekerheid. We trachten hieromtrent duidelijkheid te scheppen aan de hand van drie casussen, waarin beide voornoemde aspecten geanalyseerd worden.

TEKST ANOUAR EL MORABIT, CHRISTINE BOECKX, SOPHIE BLIECK EN VINCENT VERBEEK

Nele schrijft zich uit bij de gemeente in België en vestigt zich in Ierland. Ze verhuurt het Ierse appartement waar ze gedomicilieerd is, sluit haar Belgische bankrekening af, opent een Ierse rekening en start een eenmanszaak op in Ierland. Dan gaat ze reizen in Latijns-Amerika. Ze geeft online consultancy via skype aan klanten wereldwijd en komt slechts twee weken per jaar terug naar Ierland. Betaalt ze belastingen in Ierland op inkomen van buitenlandse oorsprong?

In principe zal Nele als Ierse rijksinwoner beschouwd worden. Dit heeft tot gevolg dat Nele in Ierland belast zal worden op haar wereldwijd inkomen, dus ook op het inkomen dat ze in Latijns-Amerika verdient heeft. Aangezien Nele een onroerend goed bezit in Ierland dat verhuurd wordt, over een Ierse rekening beschikt en een eenmanszaak heeft, bestaat er geen twijfel over dat Neles

belangen zich in Ierland situeren. Dat Nele slechts twee weken per jaar terugkeert naar Ierland verandert hier niets aan haar belastbaarheid in Ierland. Het feit dat Nele belast wordt op haar wereldwijd inkomen impliceert dat alle inkomsten moeten worden aangegeven. Indien Ierland echter een dubbelbelastingverdrag heeft gesloten met de betrokken landen in Latijns-Amerika waar inkomsten worden verkregen, zal dit buitenlands inkomen weliswaar vrijgesteld worden van belastingen in Ierland als alle voorwaarden voldaan zijn.

Op vlak van sociale zekerheid dient men ten rade te gaan bij de Ierse nationale wetgeving. Gezien de professionele activiteiten van Nele te linken zijn aan haar Ierse eenmanszaak, zal het hoogstwaarschijnlijk de Ierse sociale zekerheidswetgeving zijn die van toepassing is. Het zal nuttig zijn dat de bilaterale sociale zekerheidsverdragen afgesloten door Ierland na te gaan.

Jan schrijft zich uit bij de gemeente in België en geeft geen buitenlands adres op. Hij houdt een rekening bij een Belgische bank en gaat reizen door Azië. Van op het strand werkt hij als freelance copywriter voor zijn klanten (Belgische, Nederlandse en Engelse klanten). Hij ontvangt zijn vergoeding op zijn Belgische rekening en betaalt zijn reiskosten in Azië met zijn kredietkaart gekoppeld aan zijn Belgische bankrekening. Hij heeft geen eigen zaak. Betaalt hij ergens belastingen?

Elke persoon dient een adres te hebben waarop hij/zij bereikt kan worden. Indien de betrokkene zich uitschrijft bij de gemeente, dient hij een alternatief – vaak buitenlands – adres op te geven waarop de Belgische autoriteiten kunnen terugvallen. Het feit dat Jan zich uitschrijft bij de gemeente betekent niet automatisch dat hij geen Belgische rijksinwoner meer is.

Om niet langer onderworpen te zijn aan het Belgisch belastingstelsel, is het aangeraden dat Jan zich een lange periode (lees: minimaal 24 maanden) in het buitenland vestigt. In dat geval zal hij vanuit Belgisch oogpunt niet meer beschouwd worden als Belgische rijksinwoner en dus slechts belastingen betalen op in België verdiende inkomsten. Aangezien Jan in dat geval geen inkomsten heeft in België, zal hij hier geen belastingen moeten betalen.

Het is wel belangrijk te vermelden dat het begrip Belgische rijksinwoner heel ruim wordt ingevuld. Jan heeft weliswaar geen Belgisch adres meer maar de Belgische fiscus zou kunnen nagaan waar zijn zetel van fortuin zich bevindt. De fiscus zal nagaan waar Jan toezicht houdt op zijn goederen en zijn goederen beheert. Aangezien Jan zijn financiële verrichtingen zich grotendeels situeren in België, is de kans zeker bestaande dat Jan als Belgische rijksinwoner wordt gezien die (toch) in België belastingen moet betalen.

Freelancers zijn doorgaans te beschouwen als zelfstandigen en zorgen bijgevolg zelf voor hun sociale zekerheid. Zelfstandigen in België dienen zich verplicht aan te sluiten bij een sociaal verzekeringsfonds en dienen sociale bijdragen te betalen op hun ontvangen inkomsten.

Jan, die geen activiteiten uitoefent binnen Europa en eventueel niet langer beschouwd wordt als een Belgisch rijksinwoner, zal waarschijnlijk in België niet langer bijdrageplichtig zijn noch sociale rechten opbouwen gedurende zijn avonturen in Azië. Hij kan er echter wel voor kiezen zich aan te sluiten bij de Overzeese Sociale Zekerheid (voordien gekend als 'Dibiss' of 'Dosz'). Dit systeem biedt een uitgebreide sociale bescherming aan personen die buiten de EER of Zwitserland werken. Men dient wel na te gaan of er geen sociale zekerheidsdekking in het desbetreffende land in Azië van toepassing is.

“FREELANCERS ZIJN DOORGAANS TE BESCHOUWEN ALS ZELFSTANDIGEN EN ZORGEN BIJGEVOLG ZELF VOOR HUN SOCIALE ZEKERHEID.”

Simon is zanger op cruiseschepen. Meestal contracten van 4 maanden, waarna hij enkele weken terug in België komt wonen (gedomicilieerd bij ouders) en erna voor een andere werkgever gaat werken. Verschillende landen komen in het verhaal meespelen, voorbeeld: Domicilie: België / Werkgever: Italië / Vlag waaronder schip vaart: Panama / Werkgebied: internationale wateren

Aangezien Simon in België gedomicilieerd is, zijn familiebanden in België onderhoudt en zijn belangen zich in (blijven) België situeren, zal hij als Belgische rijksinwoner worden beschouwd. Dit heeft opnieuw tot gevolg dat hij belast zal worden op zijn wereldwijd inkomen in België.

In het geval van een internationale tewerkstelling zou Simon belast moeten worden in het land waar hij het werk uitoefent (het zgn. werkstaatprincipe). Aangezien zijn werkgever Italiaans is maar hij het werk niet uitoefent op Italiaanse bodem, kan dit principe niet worden toegepast. Hierop wordt wel een uitzondering voorzien voor werkzaamheden in internationale wateren. In die situatie zullen de inkomsten die hij verdient als zanger op cruiseschepen in internationale wateren belast worden in het land van de onderneming waarvoor hij werkt, nl. in Italië, ongeacht zijn domicilie of de vlag waaronder het schip vaart. Er kan dan in de Belgische aangifte in de personenbelasting een vrijstelling met progressievoorbehoud/belastingkrediet geclaimd worden, waardoor dubbele taxatie vermeden wordt.

Opmerking: indien de dienstbetrekking (die aan de basis ligt van de bezoldiging) niet wordt uitgeoefend aan boord van een schip “in het internationaal verkeer”/“in internationale wateren”, zal in principe geen vrijstelling met progressievoorbehoud/belastingkrediet geclaimd kunnen worden.

Hoewel Simon zijn activiteiten verricht buiten het grondgebied van de Europese Unie en zijn werkgever een onderneming naar Italiaans recht is, zal hij toch onder het Belgische sociale zekerheidsstelsel vallen, aangezien hij tijdens de tewerkstellingsperiode zijn woonplaats in België blijft behouden.

Meer info: ey.com

TRAVEL IS THE ONLY THING YOU BUY THAT MAKES YOU RICHER

TEKST TARA PODEVYN

Wij zijn Tara en Vic, beiden fervente reizigers en bloggers (www.capecoconut.com). We leerden elkaar tien jaar geleden kennen en vertrokken nauwelijks een maand na onze *coup de foudre* al op onze eerste trip samen: een prachtige rondreis door Marokko per trein. Dat was meteen de vuurdoop voor onze relatie want je leert elkaar ineens écht goed kennen, en ook het startschot voor onze liefde voor avontuurlijke reizen. Sindsdien hebben we samen al meer dan 25 landen doorkruist. We zoeken telkens andere uitersten op: backpacken doorheen Centraal-Amerika, roadtrips in de Verenigde Staten, eilandhoppen in Indonesië, wonen en werken in de Dominicaanse Republiek en Australië, ... Hoewel het verleidelijk is terug te gaan naar de plaatsen die je kent en waar je een leuke tijd had proberen we steeds nieuwe bestemmingen te ontdekken. De wereld is groot genoeg en er is zoveel te zien!

We reizen meestal als echte nomaden en blijven liever niet langer dan een paar dagen op dezelfde plek. Wanneer we een land bezoeken willen we ons echt onderdompelen in de lokale cultuur, en zoveel mogelijk verschillende herinneringen maken. Twee weken op dezelfde plek blijven lijkt achteraf gek genoeg vaak korter te duren dan een week rond te trekken. Ze zeggen wel eens "Travel is the only thing you buy that makes you richer". Hier kunnen we ons helemaal in vinden, want we krijgen er zoveel energie en voldoening van!

EEN JAAR AUSTRALIË

Onze blog zijn we in 2015 gestart als dagboek om het thuisfront op de hoogte te houden, want we begonnen toen net aan een gigantisch avontuur: een jaar wonen en werken in Australië! De beslissing om Down Under te verhuizen was zeker niet evident, enerzijds sta je te springen van opwinding en kan je niet wachten om naar de andere kant van de wereld te vertrekken, anderzijds komt er toch heel wat bij kijken en moet je een stuk zekerheid durven opgeven. Voor we het goed en wel beseften hadden we onze jobs opgezegd en stonden we onze naaste familie te omhelzen en traantjes te drogen in de vertrekhal van de luchthaven.

Om te besparen hadden we de goedkoopste vlucht naar Sydney geboekt. De twaalf uur durende nachtelijke tussenstop in de luchthaven van Delhi namen we er zonder morren bij, want wij (ja WIJ!) gingen naar Australië! Bij aankomst vonden we allebei redelijk snel een job bij dezelfde firma in Sydney, en na zes maanden hadden we genoeg verdiend om een tweedehands campervan te kopen en te starten met onze roadtrip helemaal rond het immense continent.

#YOLO

Onze campervan was een omgebouwd bestelbusje, de enige "luxe" die we hadden waren een bed, een koelkastje, twee extra autobatterijen, een gasvuur en een klein waterreservoir met pompje. Geen sanitair dus, maar gelukkig is Australië goed voorzien van (vaak gratis) openbare douches en toiletten. Hoewel we uiteindelijk 8 maanden heel basic geleefd hebben voelde het zelden alsof we iets tekort kwamen. Natuurlijk misten we wel eens het comfort van België maar dit werd ruimschoots gecompenseerd door de vrijheid die we hadden om te gaan en staan waar we wilden in het prachtige Australië.

Gezien onze campervan bij aankoop al 280.000 km op de teller had staan twijfelden we of hij de dagenlange tochten doorheen de bloedhete outback zou halen, maar we besloten het er toch op te wagen, #yolo! Uiteindelijk heeft onze trouwe compagnon meer dan 27.000 km doorheen woestijnen, regenwouden, bergketens, outback, zandwegen en zelfs een stormachtige tien uur durende overzet op de ferry naar Tasmania overleefd. We zijn geslaagd in ons doel om Australië volledig rond te rijden! Het was een fantastisch avontuur dat we direct opnieuw zouden doen, behalve die ferry dan...

INTERNETMARKETING

Onderweg deelden we onze avonturen via Instagram (@capecoconut) onze blog. We werden een aantal keer aanbevolen in Australische magazines en werden ook geïnterviewd door The Daily Telegraph over waarom we zo graag in Manly (grote rivaal van de wijk Bondi in Sydney) gewoond hadden. Op die manier groeide onze blog en begonnen we een centje bij te verdienen via online partnerships. We vonden het superleuk om te zien hoe mensen van over heel de wereld onze posts begonnen te lezen, reistips te vragen of voorstellen deden om samen te werken. Ondertussen zijn we terug in België en iets meer gesetteld. We hebben nu ons dochtertje Mila en een eigen huis met alle verantwoordelijkheden die daarbij komen kijken. Maar we nemen nog steeds elke gelegenheid om naar het buitenland te trekken, en blijven hierover posten op Instagram en onze blog. Zo zijn we net terug van een fantastische roadtrip doorheen Frankrijk en Spanje. Hoewel we deze landen al vaak bezocht hebben stonden we weer versteld van hoeveel mooie nieuwe plekken er zo dicht bij huis te ontdekken zijn. Soms hoeft je het echt niet ver te zoeken.

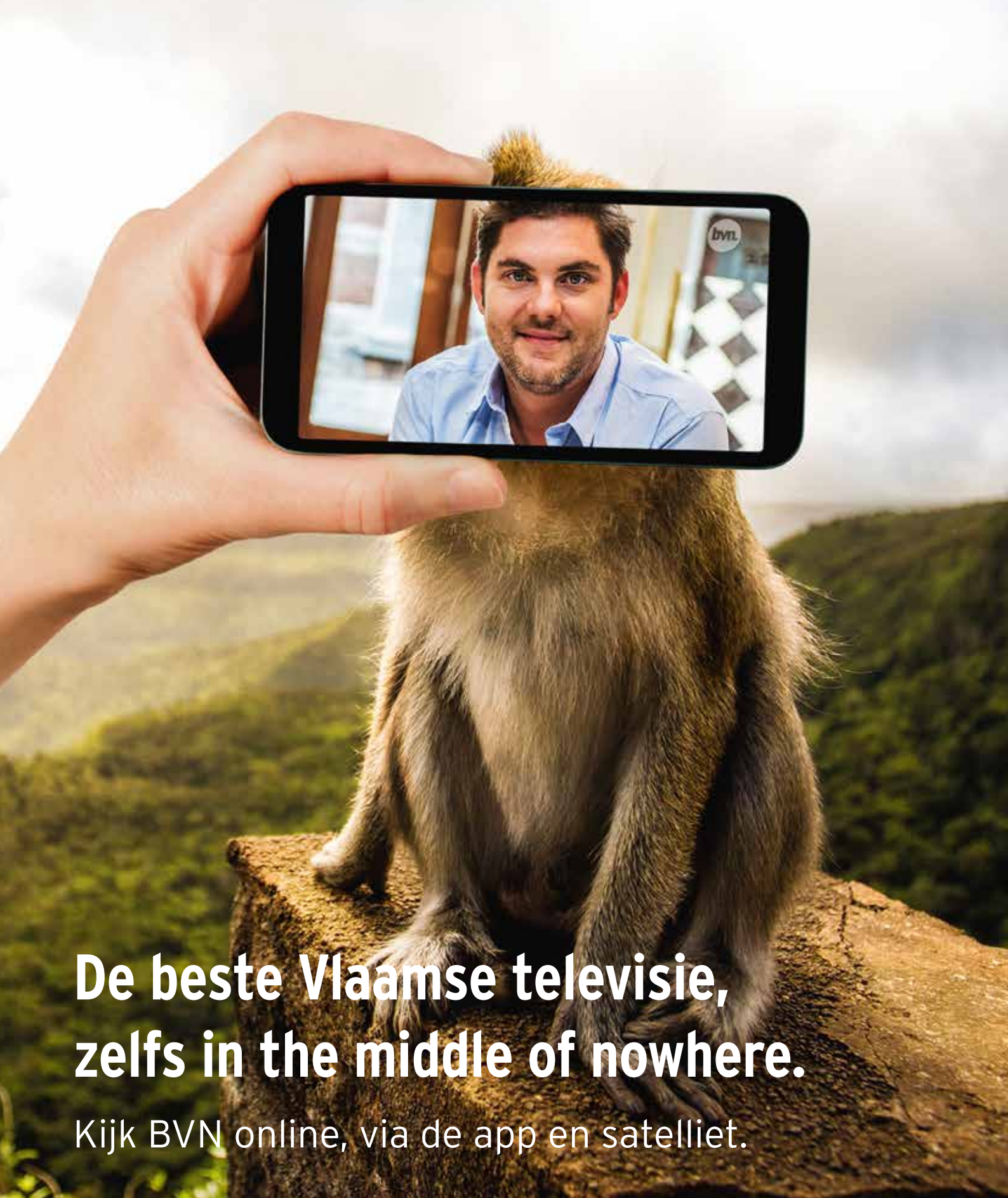
WORK-LIFE BALANCE

Reizen met kinderen is natuurlijk helemaal anders, maar daarom niet onmogelijk of te lastig. We proberen het rijden in kleine stukken op te splitsen en ervoor te zorgen dat de timing overeenkomt met Mila haar dutjes. We wisselen stranddagen af met culturele uitstappen. We zoeken regelmatig een speeltuin of park waar ze kan ravotten. En we hebben vooral ook geleerd de FOMO (overal altijd alles willen zien) los te laten. Slow travel kan ook leuk zijn!

Naast het bloggen hebben we allebei opnieuw een gewone job, want enkel van onze online inkomsten kunnen we niet leven. Om dit te doen zouden we er veel meer tijd in moeten kunnen investeren: meer content creëren, regelmatiger posten, focus op het bouwen van een community enz. Nu komt ons dochtertje op de eerste plaats, dus de blog moet soms wijken voor 'kwaliteit' met het gezin. Het draait allemaal rond het vinden van de juiste work-life balance. Maar we blijven sowieso met plezier verder bloggen, want we hebben nog genoeg reisverhalen en -plannen om te delen!

TIPS & TRICKS

- Relax! Soms zie je zoveel meer als je gewoon wat langer blijft rondhangen op dezelfde plek.
- Spreek met locals. Zij kunnen je vaak echt verborgen pareltjes aanwijzen.
- Investeer in een goede camera die bij je reisstijl past.
- Less is more! Je zou versteld staan hoe gemakkelijk het is om echt basic te reizen.
- Niet overplannen, laat voldoende ruimte om spontaan te zijn tijdens je reis.
- Wees flexibel en geduldig: 2 eigenschappen die vaak heel erg van pas komen!

De beste Vlaamse televisie, zelfs in the middle of nowhere.

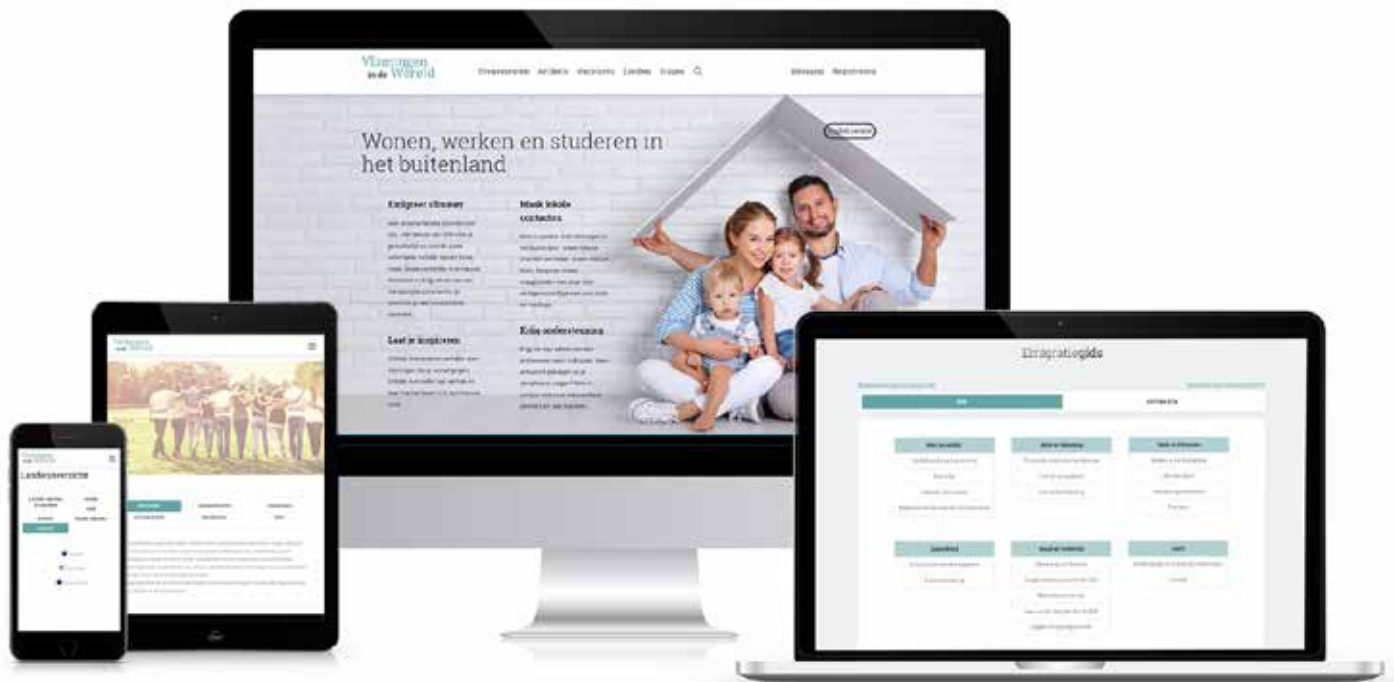
Kijk BVN online, via de app en satelliet.

BVN is de publieke televisiezender voor Nederlandstaligen in het buitenland. Dagelijks zenden we een selectie uit van het televisieaanbod van de VRT en NPO. Onze programma's zijn te bekijken op smartphone, tablet, laptop, desktop en TV.

www.bvn.tv

Vlamingen in de Wereld

Vlamingen in de Wereld lanceert
een gloednieuwe website en logo!

Beter, modern, gemakkelijker en
op elk apparaat beschikbaar.

www.viw.be